

PREPIH

OD JAVNOSTI ODVIŠEN ČASOPIS

21. marec 1991
cena 16 din

RAO

SMETIŠČE

PREPIH

Sence

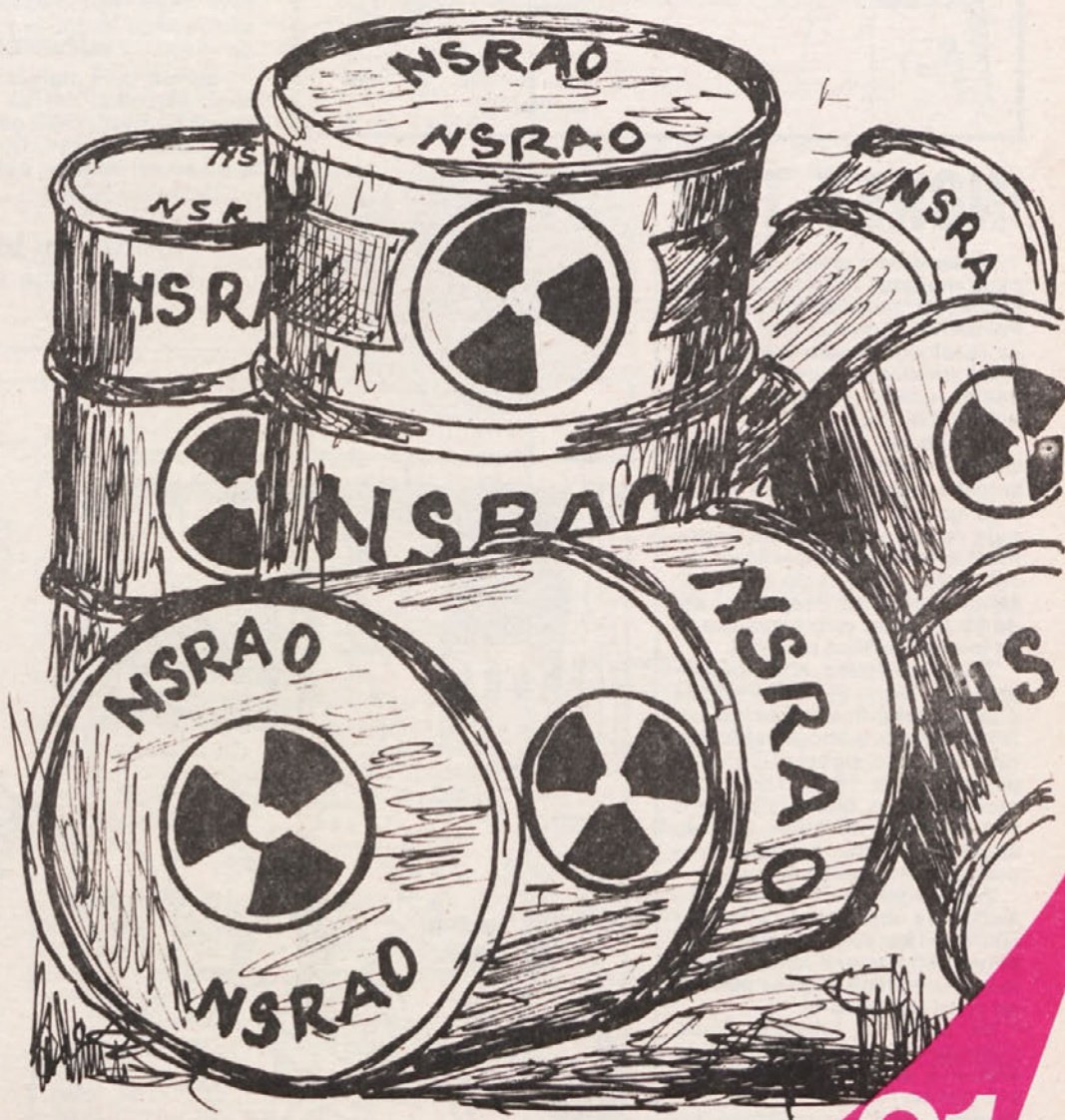
Nočemo izvedeti iz časopisov! To je bilo eno osnovnih sporočil, ki smo jih lani poleteli, ob vse bolj otipljivih znakih, da je Koroška v igri za jedrsko smetišče, poslali v Ljubljano.

Odgovor je bil pomirljiv: študijo o izboru lokacije bodo po vsaki fazi javno predstavili, ob prisotnosti vseh, ki jih ta študija zadeva. Potem - presenečenje! Televizija in dnevniki so objavili famozno skico z desetimi črnimi sencami, kar tri na Koroškem. Kabinetsko izdelana prva faza pa je locirala vsa možna mesta za odlaganje radioaktivnih odpadkov v severovzhodno Slovenijo.

Četudi verjamemo v znanstveno nepristranost uporabljenih kriterijev, ostane grenak priokus ponovnega spoznanja, da smo za Ljubljano vnaprej žrtvovana dežela. Paralele so namreč preveč očitne že pri bežni primerjavi s planom (npr.) gradnje cestnega omrežja. Severovzhod je moral izsiliti obljubo za gradnjo avtoceste, vse investicije so sicer načrtovane zahodno od Trojan.

Po našem prepričanju Koroška že zdaj plačuje največji ekološki davek pri proizvodnji slovenske elektrike. Strup iz Soštanja suši naše gozdove, Drava je zajezena na štirih mestih, grozi Golica... Koroška je ekološko zasičena dežela! Ali pa kdo razmišlja, da je najbolje odlagati odpadke tam, kjer je že itak smetišče?

Ravno ob mešetarjenjih z Golico izgublja na moči tudi upanje, da nas lahko reši bližina meje. Večjo težo ima, izgleda, nesrečno dejstvo, da živimo na »senčni strani Trojan«.

PETERLE NA OBISKU

str. 8, 12-13

PECCIJEV ODGOVOR PREPIHU str. 21

91

5

S kroglo nad tovariša

Ravenska železarna se podržavlja. Tako se je odločil delavski svet tega koncerna, in tako se bo tudi zgodilo, pa naj republika reče in misli kar hoče. Tih pa dodajamo, da še nihče prav ne ve, kaj to pomeni; kako debela bo poslej rezina kruha in s čim bo namazana.

Tako tudi na železarskih Ravnah počasi odstranjujejo relikte preteklosti. Po aktu podržavljanja pa pred poslovno zgradbo ostaja eden zadnjih spominov na sočne železarske dni – spomenik vrlega Luke. Ali pa tudi njega čaka podobna usoda kot tovariša na naši karikaturi?

NA STRANSKEM TIRU

Že dolgo se odpravljam tja, kjer se bolj malokdo in kar nerad pokaže in skuša biti kratek, jednat, pa tu in tam še duhovit.

Nikar no, na urad, saj ne boš znala kaj povedati, tudi poznaš ne tistega, ki hočeš z njim razpravljati!

Nič ne pomaga, treba se bo znajti. Takó, kot tista, »ženička« s hribov, ki je hotela priti do nekega velikega človeka. Že na hodniku samega urada je prvega, ki ga je srečala ogovorila: »Prosim vas, povejte, ali ste vi tisti gospod, ki je čez let?« Iskala je glavnega gozdarja.

Mene skrbi nekaj podobnega. Kako in koga naj bi vprašala za: »KANDELABRE«. Naša ulica je v tistem času, ko so jih delili in postavljali, stala najbrž na »Stranskem tiru«; pravtako je zamudila prepotrebno škarpo vzdolž reke Meže. Spregledala je tudi sanitarnega moža, ali vsaj tistega »KAKOSEMUŽERECE«.

Poiskati bom morala še cestnega skrbnika, saj se na naši komaj še živeči cesti odvija prvi »CAMEL trophy«. Ob njej pa si bo moral bržkone ogledati še

tiste »bele vrane« – ne črne gradnje, to je star izraz – in si vzeti čas za ugotovitev teh legalnosti še eden od inšpektorjev za urbanistične zadeve. S seboj naj bi po možnosti prinesel tudi »meter«, saj bo kar dosti truda okrog merjenja garaž, lesenih ut in morda celo poljskih stranišč, ob katerih je bila dovoljena in odobrena gradnja – za to je nov izraz – »PRIZIDKOV.«

Kar se tiče sporov in drugih mednarodnih spopadov med sicer doslej mirnimi sosedi, pa naj bi poskrbel za »SPRAVO« sam župan. Že petkrat je bil namreč vabljen med nas, pa ga je vedno nekaj zmotilo, ali opozorilo. Sedaj nam je ostalo le še upanje, da se bodo nekoč vrnili še stari časi, odnosno običaji, ko smo očeta naše občine kar večkrat srečali, ga pozdravili in predvsem visoko spoštovali. Tudi on nam je vedno vrnil pozdrav z običajno zateglim »dober daan!« in se z odkrito glavno globoko priklonil prenekateremu zaslužnemu knapu v naši rudarski četrti.

-mk

NONET TRO

Po uspešnem snemanju in razpadu »noneta« TRO je pri kulturni skupnosti zasedal krizni štab! Pokrovitelj »noneta« TRO, Tovarna rezalnega orodja Prevalje, je takoj predlagala novo, trdnejše ime za »nonet« (oziroma oktet): VIDIA CIRKULAR.

Seveda pa mora imeti dober cirkular vsaj prvi zob, vztrajno os in tudi luknjo. »Nonet« bo vse to prav gotovo našel. Tovarna ponuja »nonetu« še izdatnejšo pomoč, kot jo je blagoslovila do sedaj (baje gre za vsoto celih 200 šilingov na leto). Prepričani so, da bo ta denar dobra naložba in za tovarno odlična reklama.

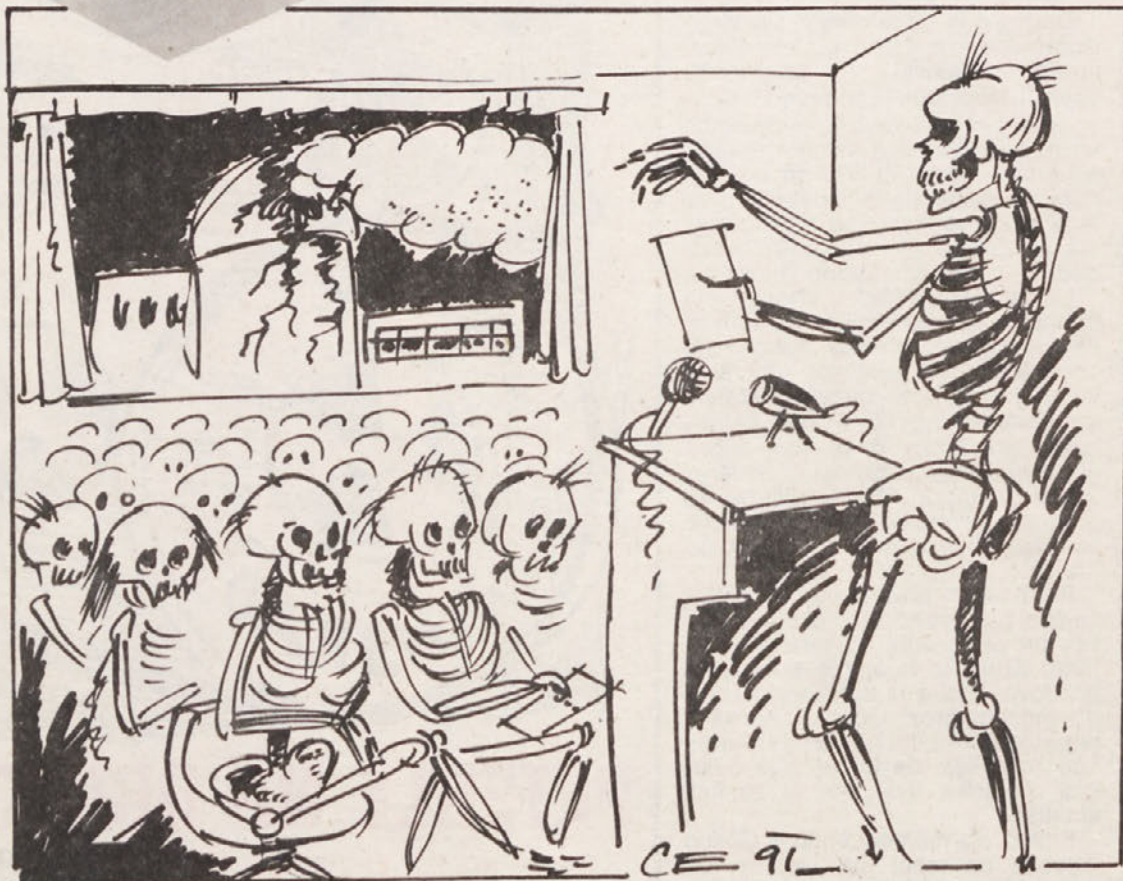
Za 25. obletnico, ki jo »nonet« praznuje letos, je TRO Prevalje pripravljena primakniti še kakšen šiling, seveda v strogo reklamne namene. Tako »nonet« TRO sedaj prodaja svoje 18 let stare koncertne obleke. Menda jih je pripravljen kupiti MPZ Vres, in s tem zagotoviti obleke vsaj tistim pevcem, ki redno hodijo na vaje.

Znani Vresovec in bodoči birt Marjan pa obljublja, da si bo obleko kupil kar sam. Za kulturo naj bi namreč namenil nekaj denarja od najemnine, ki jo je pokasiral za tri leta vnaprej.

Na sestanku kriznega štaba kulturne skupnosti je ostro protestiral g. Albin, znan rejec postrvi in pavov. Pravi, da bo tožil TRO Prevalje, ker ji je s pretirano denarno pomočjo uspelo uničiti »nonet« TRO. Trdi namreč, da izključna pravica uničevanja zborov pripada prav njemu. Vso zadevo je nesporno dokazal z imeni šestih propadlih pevskih zborov.

-noj

ZADNJI SIMPOZIJ

»Ponovno vam lahko zagotovim, da je jedrska energija absolutno varna!«

POZDRAVLJENA KOROŠKA,

kjerkoli
si že!

Tu je, med Pliberkom in Traberkom, kjer koroška pesem zveni koroško, kjer kljub grožnjam in težavam v teh dneh prepevajo pevci s te in z one strani meje.

Med Pliberkom in Traberkom je tisti žep koroške dežele, ki je po letu 1918 pripadel Jugoslaviji, tisti žep Slovenije, od Koroške odrezan z državno mejo, od Ljubljane z več kot sto kilometri nikakršne poti.

Žep, ki ga je, ko je bil pod Avstrijo, le ta izkoristila in ga zavrgla, ko je opešala rentabilnost na leškem premogu grajene tehnologije prevajške železarnice. Žep, ki je v obdobjih planskega gospodarstva v prevrtano in zakajeno dolino povabil kovače, strugarje, livarje, topilce in rudarje iz cele domovine in tudi iz Jugoslavije.

Bili so zlati dnevi na Koroškem. Prihajali so takrat gospodje iz Ljubljane, ko so imeli po kaj priti. Danes, ko ekološko izčrpana dolina potrebuje pomoči, se o Koroški in o problemih njenega gospodarstva pogovarjajo v »koroških« občinah, ki so to postale po uradni opredelitvi. Mnogo manj problemov imajo danes te občine, tudi zato, ker je Mežiška dolina in z njo občina Ravne zaradi usmeritev razvoja njenega gospodarstva prevzela iniciativo zagotavljanje delovnih mest prebivalcem širše krajine. Občine Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje ob Dravi so bile življenjsko vezane na občino Ravne in ker so takrat poti vodile na Ravne, je nastala Koroška regija.

KJE SI TOREJ, KOROŠKA?

Predpostavljamo lahko, da marsikateri izmed naših predsednikov, ministrov in njih pomočnikov ne ve, da Koroška ni samo v Avstriji. Predsednik, gospod Lojze Peterle in kar nekaj njegovih ministrov je v preteklem tednu slišalo veliko o problemih slovenjgraškega gospodarstva, o koroškem gospodarstvu pa je ob drugem, upam vsaj, tekla beseda na neuradnem delu po ustanovnem zboru podružnice stranke Slovenskih krščanskih demokratov v Mislinji, kjer je kot domačin Mislinje lahko sodeloval tudi predsednik izvršnega sveta občine Ravne, mag. Matič Tasič.

Zjutraj istega dne se je ravenska občinska vlada ponovno ukvarjala z občinskim proračunom in ugotavljala, da je zaradi izrednega stanja v občinskem gospodarstvu v preteklem letu izračun dovoljenih sredstev skupne in splošne porabe za leto 1991, ki ga je določila republika, nerealen, in da ji za pokrivanje obveznosti osnovnega šolstva, otroškega varstva in socialne manjka krepko čez deset milijonov dinarjev.

PRIDOBITEV

Imeli pa smo obisk iz republike tudi na Ravnah. Otvoritev prizidka pri osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah je bil zadosten razlog, da je minister za vzgojo in izobraževanje, gospod Peter Vencelj, uslišal vabila občinskega sekretarja za družbene dejavnosti in na otvoritev dovolil priti svoji pomočnici, gospe Mileni Markičevi. V razgovoru z njo, pred uradno svečanostjo otvoritve, so ravnatelj osnovnih, glasbene šole in šole s

prilagojenim programom spregovorili o predvidenih in potrebnih spremembah področne zakonodaje v zvezi s trenutno aktualnimi problemi ohranjanja podružničnih šol, šolskih prevozov, kuhinj, tehničnega in administrativnega osebja, predvsem pa o organiziranju osnovnega izobraževanja v občini na osnovah opredelitev Zakona o zavodih.

CENTRALIZACIJA

Ali je Zakon o demografsko ogroženih območjih zadostna garancija, da bo republika res tudi poskrbela za enakopraven razvoj vseh področij v Sloveniji? Centralizacija oblasti in z njo služb in organov na centru pomeni dvoje; najprej koncentracijo porabe proračunskih sredstev in s tem zagotovitev delovnih mest in socialnega miru v Ljubljani, kjer je velika koncentracija prebivalstva in s tem večja možnost socialnih nemirov, posledično pa to pomeni povečan odliv izobražencev v center, podeželju pa stagnacija v razvoju.

Koliko in kaj bomo uspeli participirati pri odločanju o vsebini ustavnih opredelitev lokalne in državne uprave, je torej odvisno od današnjega in jutrišnjega usklajenega delovanja, ne samo koroških, ampak vseh obmejnih in gorskih občin v Sloveniji. Od enotnega nastopa zavisijo možnosti usklajenega razvoja celotne domovine.

Zakaj je to vprašanje, s katerim se moramo pospešeno ukvarjati tudi na Koroškem?

Na pragu je poddržavljanje železarnice Ravne, poddržavljanje vključno z objekti družbenega standarda, kamor spada lvarčko, pa Rimski vrelec, Dom telesne kulture in drugi športni objekti, tudi dom v Portorožu. Zakon o privatizaciji bo omogočil državi, da te objekte proda, kar ji sigurno ne bo tako težko, kot ji bo težko privatizirati proizvodne dele podjetja. Iz osnutka zakona pa razberemo, da bodo sredstva, pridobljena z lastninjenjem, na razpolago Republikli Sloveniji. Vsekakor je vredno o tem razmisliti!

Občinam ostanejo ljudje in njih problemi, republiki denar. Občine morajo pripraviti programe in zagotoviti sredstva za reševanje socialnih problemov brezposelnih, tudi sredstva za nova delovna mesta?! In republika, kje so kriteriji...

UPANJA

Pomlad se nam obeta. Še tako temni oblaki pa ne vzamejo življenjske moči prebujajoči pomladi. To čutimo, vidimo in slutimo. Vonj po pomladi se nezadržno širi prek domovine. Svet je vendar lep.

Bliža se cvetna nedelja, dan snopov in priprave na veliko noč, bliža se tudi materinski dan.

Bliža se praznik pomladi, vstajenja in življenja.

V soboto, na predvečer cvetne nedelje, bo v športni dvorani pri osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah izzvenela pesem letošnje revije Od Pliberka do Traberka. To bo lep večer koroških ljudskih pesmi.

Pozdravljeni Korošci, kjerkoli že ste!

Marjan Berložnik

VSEBINA

- Glose, karikature str. 2
- Pozdravljena, Koroška str. 3
- Udarna tema: Ali se bomo rešili jedrskih smeti? str. 4-5
- Seja ravenskega IS: Hočemo dokaze str. 6
- Končno prizidek k OŠ Prevalje Regijsko odlagališče odpadkov str. 7
- Peterle na obisku v Slovenj Gradcu str. 8
- Komunalne cene rastejo Društvo upokoencev v Šmartnem str. 9
- Dravogrski proračun še v izhodiščih Radlje: Bodo obrtniki zadihali? str. 10
- Sivi panterji - neuresničene zahteve str. 11
- Fotoreportaža: Obisk predsednika Peterleta str. 12-13
- Mnenja - kolumnisti str. 14
- Slomšek roma na Uršljo goro Pregled gledališke dejavnosti str. 15
- Kultura: Ajda dozoreva Srednješolski »Evgen« str. 16
- Naši poslanci: Ludvik Kotnik str. 17
- Podržavljanje železarnice Radlje: Zahteve podjetij str. 18
- Pisma bralcev Peccijev odgovor Prepihu str. 21
- Objave, mali oglasi str. 22
- Koroški šport »Zlati« Dušan Klemen str. 23
- Preprihane koroške čveke Fotobodica str. 24

PREPIH

Od javnosti odvisen časopis. Izdaja ČZP Informativni biro Ravne na Koroškem. Glavni in odgovorni urednik Vjeko Močnik. Naslov uredništva: Ravne na Koroškem, Čečovje 5, tel. št. (0602) 22-999.

Tiska Grafika Prevalje v nakladi 8000 izvodov. Na osnovi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23/91 je časopis oproščen plačevanja temeljnega davka od prometa proizvodov. Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo. Ponatis in uporaba tekstov v drugih medijih ni dovoljena.

TE IGRE NI KONEC

Človek se nikakor ne more znebiti občutka, da je Koroška okrog izbora trajnega odlagališča nizko- in srednje radioaktivnih odpadkov preveč anemična in brezbrizna. Zavajanje samega sebe, misleč, da bo odlagališče pač drugod, je sila nevarno početje, ki se lahko maščuje, zato kaže biti pri tem nadvse previden.

Korošci smo danes odrezani od centra politične moči in odločanja; še tako strokovne odločitve, kot bo tudi ta izbor lokacije za jedrsko smetišče, pa v končni fazi dobijo svojo politično dimenzijo. In tu smo Korošci gotovo hendikepirani.

V igri za jedrsko smetišče v Sloveniji je deset primernih področij (torej - še ne lokacij) in v teh desetih primernih področjih so kar tri na Koroškem (Zgornja Jamnica, Pernice in Otiški vrh). Skupno je na Koroškem tega »primerne področja« natanko sedem kvadratnih kilometrov.

Te dni naj bi izvajalec naloge, ljubljanski Elektroprojekt, objavil povzetke 2. stopnje izbora lokacije. V drugi stopnji ostaja v igri vseh deset področij, ki jih bodo (pretežno kabinetsko) ovrednotili glede na prostorske kriterije. Po drugi stopnji torej ne bo niti veselja niti solz žalosti, bo pa priložnost za razmislek...

...Razmislek o tem, kako se nesreče otresti. Nikakor nismo zagovorniki teorije, znane pod imenom »Nimbi« (samo ne v mojem dvorišču), vendar pa bi radi videli, če bi jedrski lobi, ki propagira domala popolno varnost, to odlagališče postavil znotraj svojega dvorišča. Tudi zaradi grozečega jedrskega smetišča potrebujemo določeno avtonomijo; ne Velenje, ne Celje, ne Maribor se za Koroško ne bodo potegnili.

In oblika boja? Metoda demokratičnega pritiska in - če bo treba - tudi državljanska nepokorščina.

Miro Petek

Po mednarodno sprejetem ekološkem načelu ALARA naj bo korist od kateregakoli posega v človeško okolje in življenje večja kot škoda. Glede jedrske energije so mnjenja v tej točki deljena in vedno bolj - posebno po katastrofah tipa Černobil in po proučevanju vpliva majnih doz. žarčenja na organizem - se nagibamo k mnenju, da je jedrska energija glede možnih posledic neobvladljiva in da jo je treba opustiti. To potrjuje tudi doslej nerešen problem odlaga-

dajo zaščitne obleke in obutev za enkratno uporabo, deli opreme iz JE, ki jih je treba pri remontih zamenjati, izpiralne tekočine, kontaminiran material, ki nastaja pri reševanju incidentov v jedrskih objektih itd.

Jakost sevanja teh odpadkov je morda res nizka, vendar predstavljajo nevarnost za okolico in jih je treba varno spraviti vsaj za dobo 300 let. Varno, pomeni zavarovano pred dostopom nepoklicanih, pred razsipavanjem in raznašanjem, pred stikom s podtalnico in kondenzno

liško zanimivi kraji, arheološka in kulturnozgodovinska področja itd.

Ob upoštevanju vsega tega je v Sloveniji v širšem izboru ostalo le 10 primernih lokacij, med njimi tudi tri na Koroškem: Zgornja Jamnica, Pernice in Otiški vrh (ki je očitno geološko neprimeren.) Tudi vse ostale lokacije so v severovzhodni Sloveniji.

Načrtom in željam po odlagališču pri nas in kjerkoli v Sloveniji smo se že leta 1986 odločno in enodušno uprli. Naši ugovori in argumenti se v tem ča-

KOMU PODTAKNITI KUKAVIČJE JAJCE?

nja visoko radioaktivnih odpadkov (VRAO) ter velike težave pri iskanju lokacij za nizko in srednje radioaktivne odpadke (NSRAO).

Vprašanje odlaganja slednjih se tudi pri nas zaostruje: začasno skladišče pri JE Krško bo polno do konca leta 1992 (več kot 7000 sodov), celotna količina teh odpadkov na področju bivše SFRJ pa dosega že 18 000 m³ (= 90.000 sodov!).

Pri tem gre za radioaktivno okužene odpadke, ki nastajajo pri manipulacijah z visoko radioaktivnim materialom in napravami. Sem spa-

vlago, pred potresom, poplavami in požari, dokončno in brez poznejšega premešanja in prevažanja.

Za to so potrebne posebne, razmeroma redke lokacije z določenimi lastnostmi: redka naseljenost, potresna stabilnost, brez poplav, brez bližnjih zalog rudnin, premoaga, termalnih in mineralnih voda, nafte in plina. Med odlagališčem in podtalnico mora biti najmanj 20-50 m debela, nepropustna geološka plast. Neprimerni so kras, apnenec, rečni prodni zasipi, pa tudi pohorski tonalit, ki je razpokan in vodnat. Odpadejo tudi turistično in zdravi-

su niso spremenili, lahko jih le ponovimo:

- Ekološko močno načeto in ogroženo Koroško želimo postopno sanirati, ne pa dodatno obremeniti z RA odpadki!

- Smo gosto naseljeno, kmetijsko-industrijsko področje. Število prebivalstva še narašča.

- Potresne varnosti ni. (Potresni sunki 1987 in 1990!)

- Vsa pobočja so močno vodnata, možne so hudourniške erozije in poplave!

- Imamo kmetijske in turistične ambicije.

SE BOMO UBRANILI JEDRSKIH SMETI?

SE BOMO UBRANILI

PRIMERNA OBMOČJA PO PRVI STOPNJI IZLOČANJA - Na podlagi uporabljenih sedmih izločilnih kriterijev je na območju naše republike ostalo primernih za nadaljnje iskanje lokacij za odlagališča NSRAO deset območij: 1 - Zgornja Jamnica (površina 2 kv. km), 2 - Pernice (3,5 kv. km), 3 - Otiški vrh (1,5 kv. km), 4 - Arnače (6,5 kv. km), 5 - vzhodno od Velenja (4,1 kv. km), 6 - zahodne Haloze (84,2 kv. km), 7 - srednje Haloze (5,4 kv. km), 8 - vzhodne Haloze (3,6 kv. km), 9 - Breze (2,2 kv. km) in 10 - Zgornji Leskovec (5,6 kv. km). Vseh deset naštetih območij je v občinah Ravne na Koroškem, Dravograd, Radlje, Velenje, Žalec, Ptuj, Slovenska Bistrica, Laško, Krško in Sevnica.

– **Železniške povezave nima-**mo. Zanemarjene in uničene ce-
ste onemogočajo varen trans-
port RAO.

– Bližina meje bi izzvala med-
narodne politične zaplete. Zagrože-
no je že s povračilnim odlaganjem
in sežiganjem posebnih odpadkov
onstran meje!

– **Splošna degradacija pokra-**
jine bi pomenila slovo od turis-
tične dejavnosti ter bistveno
zmanjšanje vrednosti vseh
nepremičnin na tem področju,
ki ne bo z ničemer kompenzi-
ran. Interes tujih partnerjev za
morebitna vlaganja bo upadel.

– Kljub zagotovilom strokovnja-
kov dvomimo o varnosti odlagališ-
ča NSRAO. Kovinski kontejnerji raz-
padajo po 30–50 letih, sevanje pa
se nadaljuje še 200–300 let. »Ta-
bletiranje« (stiskanje) sodov zaradi
zmanjšanja volumna je problemati-
čno zaradi poškodb kovine, ki pri
tem nastajajo. Nerešeno je vpraša-
nje radioaktivnih plinov (tricij, RA
ozon, krypton 83), ki nevirano uha-
jajo.

– **Neškodljive doze sevanja!**
Dnevno smo izpostavljeni koz-
mičnemu in zemeljskemu seva-
nju, radonu iz naših bivališč,
medicinskemu sevanju itd. Vsa-
ka dodatna doza lahko pomeni
kap čez rob in sproži neobvlad-
ljivo bolezensko dogajanje v te-
lesu ali napaden razvoj zarod-
ka. Ogroženo je tudi rastlinstvo
(Ralph Graeb: Pettkau – efekt).
Štirideset odstotkov koroških
gozdov je že nepopravljivo na-
četih, dodatno minimalno seva-
nje pa konec lahko le pospeši.

– Načrtovano skladišče RAO bo
zaenkrat edino v tzv. Jugoslaviji.
Javni nadzor nad njim (kot npr. v
Italiji), bo najbrž nemogoč. Če so
splošni pogoji primerni za skladiš-

čenje NSRAO, bodo verjetno tudi
za graditev skladišča za visoko ra-
dioaktivne odpadke. Kdo lahko po-
znejše prepreči dovoz in uskladišče-
nje? Kje naj bi sicer bilo zgrajeno
takšno skladišče?

– **Splošna gospodarska in po-**
litična situacija na Koroškem je
za morebitni sprejem skladišča
RAO skrajnje neugodna. Nekda-
njih sanj o policentričnem razvo-
ju Slovenije je dokončno konec.
Ostajata nam eden ali dva cen-
tra moči in denarja ter osiroma-
šena in zanemarjena periferija, z
zanikrnimi, uničenimi cestami,
revnim zdravstvom, sestradano
kulturo in šolstvom, propadajo-
čimi podjetji ter rastočo množico
brezposelnih. Da bi se ob
vsem tem sprizajznil še z vlogo
radioaktivnega smetišča, je pa le
malce preveč!

Zaključek: Odlagališča RAO
nam na našem področju ni treba
sprejeti, saj se mu lahko upremo z
javnomnenjsko opredelitvijo ali (če
bo treba) tudi z medobčinskimi, re-
gionalnim referendumom. Dva jedr-
ska objekta sta za Slovenijo dovolj.
Nihče ne more zahtevati zase le
čisto energijo, smeti pa odlagati na
sosedovo dvorišče!

Ce vlada ne bo dosegla sporazu-
ma s hrvatskimi partnerji, bo loka-
cija v Sloveniji morala drago (pod
kupiti: z novimi cestami, objekti jav-
nega standarda, davčnimi olajšava-
mi, pospeševalnimi krediti, nemaj-
hnimi osebnimi in kolektivnimi od-
škodninami in kar je še takega, s
čemer so npr. v Franciji reševali
takšna vprašanja. Upam in želim
le, da se Korošci ne bi prodali. Za-
gotovo bi s tem sklenili slabo kup-
čijo!

Dr. Bogomir Celcer

dokumenti dokumenti dokumen

Na protest dravogradske občinske skupščine, češ da v tej občini nočejo odlagališča jedrskih odpadkov, se je z dopisom oglasil dr. Miha Tomšič, republiški sekretar za energetiko. Tomšič ni niti z besedico potolažil Korošce, da odlagališča tod ne bodo gradili, obljubljaljo le javnost dela. Sicer pa, kaj pravi republika?

Republika Slovenija
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA ENERGETIKO Datum: 11.2.1991
Ljubljana, Gregorčičeva 25

ZADEVA:
ODLAGANJE NIZKO IN SREDNJRADIOAKTIVNIH ODPAD-
KOV – ISKANJE LOKACIJ

Z razvojem in uporabo radioaktivnih snovi in še posebno jedrskih materialov v energetiki, znanstvenoraziskovalnem delu, industriji in medicini nastala in še vedno nastaja določena količina radioaktivnih odpadkov. Radioaktivni materiali, ki se ne dajo več uporabiti, postanejo odpadki, ki jih je treba izolirati od človekovega okolja, dokler njihova radioaktivnost lahko škodljivo vpliva na človeka. Potrebno izolacijo pa lahko dosežemo, če so odpadki kontrolirano odloženi. Namen odlagališča nizko in srednjeradioaktivnih odpadkov je torej dokončna odložitve radioaktivnih odpadkov na tak način, ki zagotavlja, da ne bodo škodljivo vplivali na človeka v sedanjem času in prihodnosti.

Začasno ali prehodno rešitev predstavlja hranjenje odpadkov v skladiščih, ki so zgrajena tako, da zadovoljujejo vse standarde glede varstva okolja. V Sloveniji je bilo za odpadke majhnih uporabnikov zgrajeno sodobno prehodno skladišče radioaktivnih odpadkov v Reaktorskem centru v Podgorici. Radioak-

ti dokumenti dokumenti dokum

KAJ PRAVI SLOVENSKA VLADA?

tivni odpadki, ki so nastali po dekontaminaciji Onkološkega in-
štituta v Ljubljani, so skladiščeni v opuščeni vojašnici v Zavrtaču.
Vsi NSTAO, ki nastanejo pri obratovanju NE Krško, se skladiš-
čijo v sami elektrarni.

Navedene nizko in srednjeradioaktivne odpadke je potrebno
varno trajno odložiti na način, da ne bodo škodljivo vplivali
na človeka v sedanjem času in prihodnosti.

Učinkovito varstvo okolja se lahko zagotovi z upoštevanjem
osnovnih pravil zaščite pred sevanji, s pravilnim načrtovanjem
in z uporabo primernih metod za predelavo, ravnanje in odla-
ganje odpadkov.

Pri načrtovanju odlagališča moramo predvsem izbrati primer-
no lokacijo z naravnimi lastnostmi, ki preprečuje širjenje radio-
aktivnosti v okolje, predelati odpadke v stabilno obliko in upo-
rabiti umetne ovire, ki preprečujejo gibanje radioaktivnih snovi,
cilj pa je primerna izolacija odpadkov od človekovega okolja.

Postopek izbora lokacij odlagališča nizko- in srednjeradioak-
tivnih odpadkov (NSRAO) poteka v skladu s Smernicami za iz-
bor lokacij odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov
v Republiki Sloveniji, ki jih je izdala Republiška uprava za jedr-
sko varnost (Ljubljana, januar 1990) in ki so sestavni del Celovite
informacije o reševanju vprašanj odlaganja nizko in sred-
njeradioaktivnih odpadkov (sprejete na seji vseh zborov Skupščine
Republike Slovenije dne 28.3.1990). Cilj naloge je v Republiki
Sloveniji izbrati eno ali dve ustrezni lokaciji z naravnimi danos-
tmi, ki preprečujejo širjenje radioaktivnosti v okolje, ob upošte-
vanju prostorskih in družbenih danosti za dobo 300 let. V dose-
danjem delu je upoštevana le opcija plitkega zakopavanja
NSRAO, čeprav v svetu rešujejo dokončno odlaganje NSRAO
na več načinov (s plitkim zakopavanjem, z odlaganjem v tunel-
ih, z odlaganjem v suhe opuščene rudnike).

Postopek izbora lokacije poteka v štirih stopnjah. V prvi stop-
nji se izločijo neprimerna področja z upoštevanjem sedmih iz-
ločenih kriterijev, tako dobimo primerna področja.

V drugi stopnji so preostala primerna področja ovrednotena
glede na dodatnih enajset kriterijev druge stopnje, tako do-
bimo potencialne lokacije, ki so lahko rangirane.

V tretji stopnji se ob upoštevanju preostalih trinajst kriterijev
in uporabi ustreznih metod med potencialnimi lokacijami išče
tri ali več najprimernejših lokacij.

V zadnji, četrti stopnji sledijo detaljne terenske raziskave in
strokovna potrditev ene ali dveh najprimernejših lokacij.

Po skupnem mrežnem planu aktivnosti bi morala biti zaključena
2. faza iskanja lokacij za odlagališče NSRAO do konca leta
1990, vendar je zaradi nesodelovanja oziroma nepripravljenosti
občin, v katerih so ostala primerna področja po 1. stopnji,
potek 2. faze nekoliko podaljšan. Predvidoma bo zaključena 2.
faza konec februarja 1991.

Končni rezultati iskanja lokacije po Smernicah za izbor lokaci-
je odlagališča NSRAO, ki imajo značaj resornih studij, bodo v
postopku priprave prostorskega plana Republike Slovenije upo-
rabljeni kot strokovna podlaga za celovito proučitev možnosti
ureditve odlagališča NSRAO v Sloveniji. Vse to bo potekalo ob
sodelovanju in soglasju občanov iz območij, ki bodo ostala kot
rezultat izbora lokacij po Smernicah kot najprimernejša.

Izvršni svet Republike Slovenije je tudi v svoje Programske
usmeritve, ki so bile sprejete na seji Izvršnega sveta Republike
Slovenije dne 26. junija 1990 in potrjene na zasedanju zborov
Skupščine Republike Slovenije, zapisal, da bo »do leta 1992
pripravljena rešitev za trajno odlaganje nizko- in srednjeradio-
aktivnih odpadkov, ki so sedaj skladiščeni v začasnem skladiš-
ču pri Jedrski elektrarni Krško, katerega zmogljivosti pa bodo
polne leta 1992.«

Nizko- in srednjeradioaktivne odpadke imamo in jih je po-
trebno varno odložiti, zato Izvršni svet podpira aktivnosti, ki bi
naj privedle do rešitve tega vprašanja in meni, da je potrebno
nadaljevati z iskanjem lokacije za odlagališče v skladu s Smerni-
cami za izbor lokacije odlagališča NSRAO. Vso delo bo pote-
kalo javno in s sodelovanjem oziroma vključevanjem krajanov
in občanov (sprejeto na seji Izvršnega sveta Skupščine Republi-
ke Slovenije dne 25.1.1991, št. 020–03/90).

Dopolnjen ravenski proračun

HOČEMO
DOKAZE

Na minuli seji izvršnega sveta na Ravnah se je zapletlo že kar na začetku, saj se je Dimnikarsko podjetje pritožilo na sklep, da se prevajški okoliš dodeli zasebniku Srečku Prekrškemu. Gospodarski minister **Ivan Žagar** je imel sklep o odvzemu okoliša Dimnikarskemu podjetju sicer že pripravljen, vendar so se po ponovni presoji odločili, da ga zamrznejo. **Predpisi so zaenkrat pač takšni, da bi morali Dimnikarskemu podjetju dokazati, da slabo opravlja svoje delo. Izkušnje iz drugih občin, kjer so enega monopolista zamenjali z drugim, pa so tudi poučne.** To je potrdil tudi v.d. načelnika uprave inšpekcijskih služb iz Dravograda, ki je sodeloval na seji.

Poročilo teh služb je bilo naslednje na tapeti in po tem, koliko se je o inšpektorjih govorilo med letom, je bila razprava pričakovano zanimiva. Že kar na začetku je **Marjan Berložnik**, šef občne uprave in podpredsednik IS, dejal, da bi bili nekateri primeri predvsem na urbanističnem in gradbenem področju že končani, če bi inšpektorji v preteklosti ravnali ustrezno. Pritrdil mu je tudi predsednik **Matic Tasič**, ki je obelodanil, da je postala že kar praksa, da inšpektorji naslavljajo ljudi kar na predsednika občinske vlade. Glede na opravljeno delo pa je delež ravenske občine pri financiranju inšpektorjev sploh previsok.

Vinko Repotočnik je »gonjo proti inšpektorjem«, kot jo je sam imenoval, označil za neupravičeno, čes da nadzorni organ iz Ljubljane, ki so mu strokovno edinemu podrejeni, ni ugotovil nobenih pomanjkljivosti – tudi ne v delu urbanistične inšpekcije. Od organa, ki ga občine ne plačujejo dovolj ali pa ga sploh ne, pa tudi ni mogoče pričakovati čudežev.

Pripomb na delo inšpektorjev pa je bilo v razpravi še več. **Tako je dr. Marija Vodnjov menila, da - če hočemo imeti red, se ga bodo morali najprej držati inšpektorji. Znanih nepravilnosti mora biti konec. Tako že celo leto sledijo neustreznim sanitarnim izidom pri Škufci, ukrepov pa še zdaj ni. Vprašala se je, ali morda ne čakamo na nesrečo.**

Jožko Kert je opozoril, da bi za varstvo okolja bilo prav gotovo mogoče narediti več s tesnejšim sodelovanjem izvršnega sveta, inšpektorjev in strokovnih služb ravenske železave – tako na področju onesnaževanja zraka kot voda. **Opozoril je še na Sladkogorsko - Papirnico na Prevaljah, ki že deset let obljublja čistilne naprave za vodo, pa jih ni namestila niti v časih, ko ji je šlo zago-**

tovo bolje, kot ji gre zdaj, in na Lesnino Tovarno pohištv, ki s sežiganjem žagovine s sajami onesnažuje okolje.

Sicer pa je IS sklenil poročilo sprejeti, vendar morajo inšpektorji trditev, ki jo posebej navajamo, do prihodnje seje dokazati, problem urbanističnega inšpektorja pa bo rešen tako, da bo IS za čas, ko ga v Dravogradu še ni, angažiral inšpektorja iz Velenja.

V proračunu, ki bo kot predlog na prihodnji skupščini, bo tudi sklad stavbnih zemljišč. Ker okvire, v katerih lahko odloča občina, določi republika, je bila razprava presenetljivo strnjena. Če bi kje zmanjkalo, bo več denarja vrnila republika, jasno namreč je, da se bodo zaradi zmanjšanih plač zmanjšali tudi zdaj predvideni

ZIDAKI, GUME IN PLANKE...
KDO JE »ZAMOČIL« – OBČINA
ALI INŠPEKTORJI?

prihodki. Tako je jasno, da je denarja predvsem za socialo premalo. Končno pa je bilo slišati številke o tem, koliko denarja gre v Ljubljano in koliko se ga vrne. Od 270 milijonov dinarjev, ki se tako in drugače iz ravenske občine stečejo v prestolnico, jih pride nazaj okoli 190, ostalo pa je cesarjevo. Če bo republika pokrivala izpade v sedanjih proračunskih okvirih, bo to morda zanje celo ugodno, predvidevanja o tem, kaj se bo v občini letos še dogajalo, so namreč dokaj črnogleda.

Ob davkarskih zadevah je Janez Praper uvodoma opozoril, da nekateri obrtniki dolgujejo že zdaj velike zneske, ki ga ne pokrivajo niti njihovo premoženje. Tam kjer so zdaj podjetja, bodo v kratkem tudi zasebniki. Sicer pa pobude ravenske skupščine, da bi močnejše obdavčili tiste, ki poslovnih prostorov niti sami ne izkoriščajo niti jih nočejo dati v najem, v republiki, ki dogovor o davčni politiki predlaga, niso sprejeli.

Predlog programa dela **Sklada stavbnih zemljišč** v občini je bil potrjen. Za mnoge pomembna postav-

IZ POROČILA URBANISTIČNEGA INŠPEKTORJA

Pri obravnavi posameznih konkretnih vprašanj se ugotavlja, da je gro nerešenih zadev zaradi dejstva, ker se v preteklosti stvari niso reševale, kot bi se morale – strokovno. Reševale so se tako, kot so to nalagale vladajoče strukture.

Zato imamo nerešene zadeve v SO Ravne, kar zadeva izdaje lokacijskih dovoljenj. Vrstijo se obnove lokacijskih ogledov in s tem v zvezi spreminjanje pogojev, obstoječi objekti pa niso niti legalizirani niti odstranjeni (poslovno stanovanjski objekti **SEKAVČNIK** Prevalje, poslovno stanovanjski objekt **POBERŽNIK** - Ravne na

Koroškem, poslovno stanovanjski objekt **PECCI** - Ravne).

Zato poudarjamo, da morajo pristojni sekretariati postopke voditi kot to narekuje ZUP, se pravi, vlogo ali sprejeti in jo rešiti, ali pa v nasprotnem primeru postopek ustaviti s aktom, zoper katerega ima stranka možnost pritožbe.

Ni investitor kriv, če posamezne občine nimajo opredeljene porabe prostora ali pa le to improvizirajo s posameznimi mnenji krajevnih in drugih skupnosti.

Če bi stranke vedele, kaj je molk upravnega organa na I. stopnji oz. zavlačenje, bi se veliko postopkov končalo prej in v dobro investitorja.

ka bo priprava vsega potrebnega za gradnjo kar 243 garaž na Javorniku (bodo nadstropne) in 80 na Čečovju. Zanimivo je še, da so predvidena tudi sredstva za odkup zemljišča za dom starostnikov. Problem, na katerega je opozoril **Andrej Bukovec**, je v tem, da sedanji predpisi določajo, da se sredstva sklada ne morejo uporabljati tudi za vzdrževanje infrastrukture, ki se z njim gradi. Tako na eni strani nastaja novo, na drugi pa že zgrajeno propada, ker ni sredstev za vzdrževanje.

Že lani so se začele priprave na ureditev mejnega prehoda Reht. V sklopu prehoda je predvidena tudi gradnja brezcarinske prodajalne (po vzoru Holmca, Viča in Libelič). Zaradi razmer na terenu bi bilo treba prestaviti tudi objekta carine in mejne milice, kar seveda stvar zapleta. Predvsem z vidika denarja. Vseeno kaže, da so nekatera podjetja pripravljena investirati in IS se je odločil nadaljevati z aktivnostmi. Predsednik Tasič je poudaril, da bodo zahtevali od investitorja celostno ureditev prehoda, možnost pa bo

dobil najugodnejši ponudnik. Ivan Žagar je dodal, da bo eden kriterijev ob enakih pogojih tudi od kod bo. Prednost bodo imela domača podjetja, ali pa tisti, ki so pripravljeni z njimi sodelovati.

Denarja tudi po usklajevanju na skupščini in upravnih organih **za delo strokovnih služb krajevnih skupnosti** ne bo dovolj. To je povedal **Marjan Berložnik** in nakazal rešitev v drugačni organiziranosti komunalne dejavnosti v občini, kar seveda prinaša tudi denar. Problem ob tem je, da je Komunalno podjetje s Prevalj po sklepu skupščine monopolist. Primer Mežice, kjer so problemi z denarjem še najmanjši prav zato, ker jim je uspelo že pred davnimi leti obdržati del komunale, pa očitno še ni dovolj poučen.

Pri pokrivanju neporavnanih **obveznosti za Postajo milice Ravne** smo zvedeli, da IS zagovarja idejo, da naj financiranje tega področja v celoti prevzame republika.

Občinska vlada je tudi odločila, kako razdeliti 2,6 milijona dinarjev sredstev, ki so prišla iz republike kot pomoč najbolj ogroženim v novembra-

kih poplavalh. Tako so namenili 600.000 din za Stanetove, 600.000 za Drolove, 838.000 za ceste, 400.000 za most na Marholčah in 200.000 din za sanacijo udorov in plazov. Denar ne bo nakazan neposredno na roko uporabnikom, temveč za plačila računov. Tako naj bi bil nad uporabo zagotovljen nadzor. IS se je odločil pomagati še invalidu Šepulu, prav tako s Stanetove domačije, ki mu je lani v požaru zgorel prirejen osebni avto.

»Pri prodaji mleka je treba narediti red in nad njo zagotoviti sanitarni nadzor!« je bila kategorična dr. Marija Vodnjov. Da ni vse v redu, je potrdil tudi Ivan Žagar, ki je dejal, da je taka prodaja (dobesedno na ulici) protizakonita siva ekonomija. Kmetijski minister Vlado Pori je po-

vedal, da je nekaj kmetov že sprožilo postopke za dovoljenja. Janez Praper pa dodal, da tudi v Avstriji, po kateri se tako radi zgleujemo, mleko drugje kot v mlekarni ni mogoče kupovati.

IS je sklenil, da občinskega proračuna za garancijo bankam ne bo uporabil. Tudi če gre za privlačen program, ki bi ga bilo treba podpreti, je namreč vprašanje tveganja vseeno prisotno, vrsta tistih, ki bi hoteli tako garancijo, pa bi bila najbrž kmalu dolga. Člani so se bolj zavzeli za to, da agencija za podporo malega gospodarstva čimprej začne delati, banke pa se organizirajo tako, da bo mogoče do kredita na podobne načine kot v Avstriji.

Edi Prošt

KONČNO

Osem novih, svetlih, sodobno opremljenih učilnic pomeni za prevaljske otroke dolgo pričakovani enoizmenski pouk, za ravnatelja in učitelje pa konec dvomov, ali bo prizidek končno služil svojemu namenu.

Gradnja, ki bi se v denarno prijaznejših časih končala v enem letu, je namreč trajala kar štiri. Prizidek je zadnji objekt takozvanega družbenega standarda, ki je

zgrajen še s pomočjo samoprispevka, ker pa je ta lani usahnil, tudi iz mnogih drugih virov. Eden redkih sistemskih virov je bila lani uvedena povečana prispevna stopnja. Pa še ta bi ne zadostovala, če ne bi občinski izvršni svet sklenil narediti konec krpanju vsevprek in letos namenil iz proračuna dovolj denarja za opremo učilnic.

16. marec bo tako kot uradno zabeležen dan, ko so na Prevaljah odprli prizidek k osnovni šoli, ostal zapisan z velikimi črkami. Simbolični trak je prerezal najboljši učenec osmega razreda, Boštjan Vesnicher. Kako je tekla gradnja, je razložil ravnatelj Ivan Kušnik, novo pridobitev pa je pozdravila tudi pomočnica republiškega ministra za šolstvo Milena Markič.

Nedvomno je bilo to soboto najbolj prijetno pri srcu ravnatelju Ivanu Kušniku, ki je bil vsa leta gradnje tudi predsednik gradbenega odbora. Mnogih, včasih na pogled že nerešljivih problemov je konec.

V novih učilnicah želi Prepih učencem mnogo novega znanja, učiteljem zadovoljstva, vsem, ki so kakorkoli pomagali pri gradnji, pa čestitamo. V teh časih je to veliko dejanje!

-ep-

ZA KOMUNALNE ODPADKE REGIJSKO ODLAGALIŠČE

Od koroških občin najbolj nujno potrebujejo novo odlagališče komunalnih odpadkov v občini Ravne. Zdajšnje, lokoviško, je namreč uporabno le še do konca leta.

Ker pa bodo morale za vstop v Evropo urediti odlagališča tudi vse druge občine, in ker so večja odlagališča racionalnejša, v regiji načrtujejo skupno smetno jamo.

»O lokaciji zdaj še ne govorimo,« je za Prepih povedal predsednik ravnateljskega izvršnega sveta mag. Matic Tasič, ki zaenkrat v imenu vlad vseh štirih koroških občin vodi akcijo. »Dejstvo je, da moramo v regiji sanirati večino odlagališč, in to po projektih, kot jih zahteva Evropa. Ocenjujemo, da se nam je za to ponudila velika priložnost. Avstrijska firma SEK je namreč pripravljena naše odlagališče kreditirati, ker bi ji to bil prodor na slovensko tržišče, kjer bo treba sčasoma po evropskih merilih urediti vsa odlagališča. Firma računa na nadaljnje posle.«

Več bomo o odlagališču pisali aprila, ko bodo potekali že konkretni dogovori.

H.M.

Lokoviško smetišče

Ne samo, da smo zamudili vse vlake,
tudi vsi vlaki nam zamujajo.

NIKO

Lojze Peterle obiskal Mislinjsko dolino

V žarišču:

CESTE IN ŠOLE

Kakšen pomen je Lojze Peterle namenil Slovenj Gradcu, pove dejstvo, da je rajši odpotoval v Mislinjsko dolino kot pa na pogovor z Markovičem.

Ko je pred tednom dni Lojze Peterle, predsednik slovenske vlade, obiskal občino Slovenj Gradec, smo mu posebej za Prepilih kanili postaviti vprašanje, zakaj tako redko zaide na slovensko Koroško, zelo pogosto pa je na Koroškem onstran meje. Vendar je na del tega vprašanja že kar sam odgovoril ob pozdravnih besedah na sedežu občinske vlade v Slovenj Gradcu. V letu dni naj bi obiskal vse slovenske občine. Na Koroškem je bil v dveh občinah (maša na Prevaljah in ta obisk v Slovenj Gradcu), doslej pa ni utegnil obiskati še nobene gorenjske občine. Torej so Gorenjci še na slabšem kot Korošci.

Zanimivo pa je, da je Lojze Peterle obiskal Slovenj Gradec prav na dan, ko bi se moral sestati v Beogradu z Markovičem. Tja je poslal dr. Lea Šešerka, podpredsednika vlade, ki je zadolžen za okolje, zraven pa še spremno pismo, da Slovenija ne bo plačevala za takšno vojsko, ki venomer grozi. Peterle je dejal, da vojska očitno hoče postati glavni politični dejavnik in Slovenija nikakor ne bo dopustila uveljavljanje logike izrednih razmer.

Pogovor z občinsko vlado

Namesto brezplodne seanse na sedežu zvezne vlade v Beogradu je Lojze Peterle torej preživel lep dan v občini Slovenj Gradec. Ne le zaradi prijetnega pomladnega dneva, ampak predvsem zaradi dejstva, ker je prišel v sredino, kjer mu niso zgolj in samo »jamrali«, ampak so mu predstavili tudi spodbudne rezultate gospodarskega in družbenega razvoja. Peterle je ob tem dejal, da v teh težkih časih uspejo dobro gospodariti v tistih sredinah, kjer ne poznajo političnih tovam.

Lojze Peterle je prišel v Slovenj Gradec v spremstvu kar treh ministrov: z Maksom Bastlom, sekretarjem za trg in splošne zadeve, Igorjem Umekom, sekretarjem za družbeno planiranje in Marjanom Krajncem, sekretarjem za promet in zveze.

V pogovoru z občinskim izvršnim svetom je bilo prav Krajncu namenjenih največ vprašanj. Občina ima namreč kar 280 kilometrov gozdnih cest

od njih je odvisna usoda nadaljnjega razvoja kmetijstva. Te ceste so sedaj še v razmeroma dobrem stanju, vendar denarja za njihovo vzdrževanje kronično manjka. Kakšne korake namerava republika narediti v tej smeri? Minister Krajnc se je predstavil kot človek, ki ni zagovornik velikih avtomobilskih cest. Meni namreč, da so za normalno delovanje krogotoka potrebne tudi kapilare. Zaveda pa se, da bo ta problem zelo težko reševati, zato tudi ni hotel vnaprej obljubljan. Svetoval je, da se gozdne ceste temeljito pregledajo in da se ugotovi, katere imajo javni značaj ter se tako prekategoriizirajo v lokalne ceste.

Kot četrti minister je ob obisku v Slovenj Gradcu bil predviden dr. Peter Vencelj, vendar je odšel na otvoritev zavoda dr. Marijana Borštnerja v Dornavi. Venciju bi slovenjgradčani postavili vrsto vprašanj glede mreže srednjih šol in s tem povezano ukinitev lesarskega oddelka v Slovenj Gradcu. Zato je na ta vprašanja moral odgovarjati kar sam ministrski predsednik Peterle. Dejal je, da bo mreža šol gotovo morala upoštevati posebnosti posameznih okolij in dodal, da naj bi v kratkem dobile Ravne in s tem cela Koroška nekakšno gospodinjstvo šolo, torej nekaj podobnega kot je v Šentjakobu na avstrijskem Koroškem. Peterle je mimogrede omenil, da bi te šole lahko nudile tudi strokovno pomoč.

Kaj bo prinesel vladin ekonomski program?

Program Lesne potrebuje šolane kadre.

Predstavniki slovenjgraške občinske oblasti pa so Peterleta seznanili, da v bodoče ne bodo več vpisovali oddelka za medicinske sestre, ampak bodo poskušali pridobi kakšno šolo splošnejše smeri. Za lesarstvo je bilo v letošnjem letu zanimanja kar za dva oddelka, v Maribor pa gotovo ne bo odšlo več kot deset Korošcev. Kaj to pomeni za Koroško lesno industrijo, ni potrebno posebej razlagati...

Pogovor z gospodarstveniki

Del koroške lesne industrije pa si je ogledal tudi Lojze Peterle sam. Ob tem je slišal tudi podatek, da je več kot 60 odstotkov površin občine poraščeno z gozdom in da želi občina mimo Hude luknje voziti predvsem finalne izdelke in ne hlodovino. To pa bo nemara dovolj, da bo v kratkem prišel v ta konec tudi minister za šolstvo.

Velika dvorana Ljubljanske banke je bila skorajda premajhna za vse gospodarstvenike, obrtnike in druge, ki so želeli prisluhniti predsedniku slovenske vlade in trem ministrom. Peterle je najprej spregovoril o splošnih političnih razmerah v Jugoslaviji. Pogovor je bil dan pred odstopom Joviča in Peterle je takrat še predvideval, da Srbija še lahko uveljavlja svojo samovoljo do 15. maja, ko bo Joviča zamenjal Mesić. Zadnji dogodki so dokazali, da je v Jugoslaviji dan krajši kot 24 ur.

Sicer pa je minister Bastl povedal, da potekajo prizadevanja slovenske vlade v dveh smereh: preprečevanje stečajev in postavljanje novega ekonomskega sistema. Obeta se devizni trg s šticungo, obetajo se velike spremembe pri prometnih davkih, pri bilancah ne bo več mogoča manipulacija, saj se je doslej lahko prikriival dobiček ali zamolčevala izguba.

Valter Grah iz podjetja NTU-Naue je Peterletu skušal predstaviti uspehe in rast tega podjetja, vendar so ga sredi marketinga ustavili, češ da Peterle to že ve. Gospa Savinka Geratič iz Fecra je dejala, da bi bil Fecro bogatejši za štiri milijone mark, če bi uspeli prodati vsa stanovanja. Miroslav Garb, ki je tudi bil na tem sestanku, se tokrat ni oglašil. Profesor Karel Pečko se je razhudil, ker nam je prejšnji režim odvzel železnico in imamo sedaj bližje v zahodno Evropo kot do prestolnice. Dejal je, da bi moral dobiti mejni prehod Vič kot tipično nižinski mejni prehod večjo veljavo, to pa lahko dobi le ob ustreznih cestnih povezavah. Krajncu je svetoval, naj v Ljubljani vendarle kdaj pogledajo na zemljevid. Minister Krajnc se je za nasvet zahvalil...

Lojze Peterle se je po srečanju z gospodarstveniki zadržal v daljšem razgovoru tudi v Mislinji, kjer se je pogovarjal z občani in člani krščansko-demokratske stranke.

V občini Slovenj Gradec znatno več za komunalno STANDARD PADA, CENE RASTEJO

Ni kaj, socialne stiske naraščajo, z njimi vred pa tudi cene. V slovenjgraški občini so s 1. marcem povišali cene komunalnih storitev, da bi na ta način ohranili soliden komunalni standard, ki so ga ustvarili z razmeroma dobro komunalno politiko v zadnjih letih. Seveda pa je drugo vprašanje, ali bodo ta in ostala povišanja vzdržali družinski proračuni.

Od tega meseca dalje bodo v slovenjgraški občini gospodinjstva plačevala za kubični meter porabljene vode 3,30 dinarjev. Doslej je ta cena znašala 1,72 dinarjev, povečanje pa je 92 odstotno. Cena vode za družbene dejavnosti se je povišala od 2,31 dinarjev na 4,10 (77 %). Gospodarstvo in obrt bosta posegli v bla-

gajno za 62 odstotkov globlje – cena se je povišala od 3,45 na 5,75 dinarjev.

Plače

Vsaj kar se plače tiče, slovenjgraška komunala spoštuje splošno kolektivno pogodbo. Najnižji bruto osebni dohodek znaša 6.748,30 dinarjev, povprečni pa 11.892,20 dinarjev. Razmerje med najnižjim in najvišjim je 1 : 3,5, torej je najvišja bruto plača v komunalno-stanovanjskem podjetju v Slovenj Gradcu najmanj 23.619,05 dinarjev.

Cene vodarine pa poleg stroškov enostavne reprodukcije zajemajo tudi prispevek za razširjeno reprodukcijo. Vsi odjemalci v tej ceni prispevajo pri kubiku vode en dinar, na ta način pa bi do konca leta zbrali 1,1 milijona dinarjev. Denar bi porabili za izboljšanje oskrbe s pitno vodo, to je za **povezavo novih vrtin z obstoječim vodovodom**.

Tudi **kanalščina** je od 1. marca dražja. Gospodinjstva bodo za kubik plačevala 1,45 dinarjev (prej 0,87), kar pomeni 67 odstotno povišanje. Enaka cena in podražitev velja tudi za družbene dejavnosti, za odstotek pa je manjša podražitev za gospodarstvo in obrt – od dosedanjih 1,36 na 2,25 dinarjev za kubik. Tudi v to ceno enostavne reprodukcije je vključeno pokrivanje stroškov **čiščenja kanalov** (okoli 118 tisočakov) zaradi novembrskih poplav.

Največji cenovni skok (v odstotkih) je pri **odvozu smeti**. Tisti, ki živijo v stanovanjih, bodo za kvadratni meter stanovanjske površine plačali 0,8 dinarja. Prej je ta cena znašala 0,36 dinarjev, povečanje pa je 122-odstotno. Za družbene dejavnosti je povečanje 69 odstotno, gospodarstvo in obrt pa bo obremenjeno z dvema dinarjema ali za 108 odstotkov več. Vsi, ki živijo v zasebnih hišah pa bo-

do smetje poslej plačevali po odjemnem mestu (»kanti« za smetje), ki je vredno 90 dinarjev. Tudi v te cene je vračunana razširjena reprodukcija. Do konca leta bi na ta način zbrali preko 2,1 milijona dinarjev, ki bi jih namenili za **ureditev 2. faze odlagališča odpadkov**.

In končno – **ogrevanje**. Nazadnje se je podražilo lani decembra (ostale komunalne storitve so bile v veljavi od 1. avgusta), tokrat pa se je povečalo za dodatnih 22 odstotkov. Kaj to pomeni v dinarjih? Za gospodinjstva v stanovanjih bo poslej mesečna akontacija znašala 19,25 dinarjev za kvadratni meter stanovanjskih površin (prej 15,77). MWH za družbene dejavnosti bo stala 664,65 dinarjev (prej 544,80), fiksni del pa sedaj znaša 475.437,00 dinarjev. Pri ostalih porabnikih je fiksni del 510.199,60 dinarjev, MWH pa 735,55 dinarjev (stara cena je bila za 21 odstotkov nižja). In stanovalci v zasebnih hišah, ki se grejejo na **plin**: fiksni del za individualni odjem znaša na leto 6.940,80 dinarjev, v tej vsoti pa je že vključenih sedem porabljivih MWH. Za vsako nadaljnjo MWH bo potrebno plačati še 1.289,30 dinarjev.

–ek

SKRB ZA REKREACIJO UPOKOJENCEV

Zorka Založnik: »Naši upokoјenci so delovni...«

Društvo upokoјencev v Smartnem pri Slovenj Gradcu šteje 461 članov. Od tega je 156 starostnih, 160 invalidskih, 89 družinskih in 56 kmečkih upokoјencev.

Zadnja leta je društvo zelo aktivno, največjo skrb pa posvečajo rekreaciji svojih članov. O tem je tajnica Društva upokoјencev Zorka Založnik povedala:

»**Če pregledamo delo našega društva v preteklem letu ali za nekaj let nazaj, lahko rečem, da smo upokoјenci v Smartnem zelo aktivni. Aktivnost društva je v prvi vrsti usmerjena v rekreacijo naših članov in lahko se pohvalim, da smo lani organizirali kar nekaj uspešnih in zanimivih izletov. Tudi kolesarjenja, ki ga organiziramo vsako leto v ne-**

znano, se udeležuje veliko število članov.

Lani junija smo v okviru tedna upokoјencev pripravili razstavo cvetja, na kateri je sodelovalo preko 18 naših članic z doma vzgojenim cvetjem, imeli smo **razstavo ročnih del**, na kateri smo razstavili 320 izdelkov pletenin, šivanih prtov, zavese in druga ročna dela. Sodeloval je tudi slikar, domačin **Franci Kolerič**, z oljnimi slikami.

Proti koncu lanskega leta smo priredili še **razstavo kruha in peciva**. Zbirali smo prispevke za poplavljenno družino, družino Marinič iz Vrbja pri Zalcu, in smo zbrali 4.709 din. S takim delom bomo v društvu nadaljevali.« f.j.

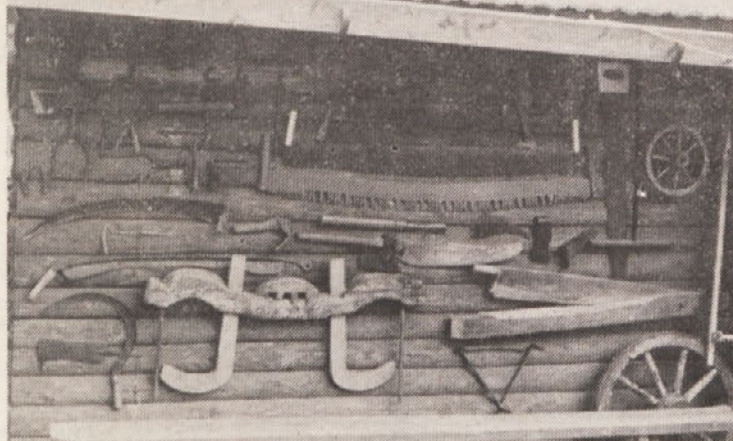
GOZDARSKO ORODJE

Včasih smo ljudje kot hrčki: zbiramo najrazličnejše stvari, ki nam pridejo pod roko. Zbirateljstvo je lahko strast, slučajnost ali konjiček. Rudi Rebernik iz Starega trga pri Slovenj Gradcu pa je začel predmete svoje gozdarske zbirke (na našem posnetku) zbirati povsem slučajno.

»Po svojem revirju Plešivca sem gozdaril ali logaril kar 38 let. Že v mladosti pa sem doma imel nekaj starih gozdarskih orodij. Potem sem pri kmetih in gozdarjih našel, dobil kot darilo ali kupil še druge. Tako jih imam zdaj kar lepo zbirko. Se vedno od časa do časa dobim kaj novega,« je pojasnil Rudi Rebernik.

Med predmeti je nekaj zelo zanimivih in takšnih, ki jih zdaj skorajda ne poznamo več. Nekatera imajo zelo zanimiva imena, kot je na primer teslo ali kušar za prižiganje možnarjev. So pa tudi bolj običajni, a z manj znanimi imeni. Sem sodijo na primer žage amerikanke, robidnica in lističji rep.

Rudi Rebernik se poleg tega ukvarja tudi s fotografijo in ima lepo zbirko pokrajinskih fotografij.

DINAR NA DINAR

Občani bodo na naslednjih volitvah ocenjevali modrost svoje občinske vlade tudi po tem, koliko denarja bodo uspele na tak ali drugačen način dobiti iz centra, iz bele Ljubljane.

In v tej luči je radeljski vladi in njenemu podpredsedniku Francu Žaucerju treba dati priznanje. Že lani so namreč v tej občini za več stokrat povišali točko za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za dejavnost elektrogospodarstva. Na ta račun bodo v proračun dobili dodatnih nekaj milijonov dinarjev, saj imajo na področju svoje občine tri hidroelektrarne.

Menda pa gre pri tem suverenem povišanju za tih dogovor oziroma pristanek ministra za energetiko dr. Mihe Tomšiča, saj še ni urejena elektroenergetska renta in jo na ta način vsaj delno kompenzirajo.

Seveda se ob tem postavlja vprašanje, ali v Dravogradu za ta dogovor niso vedeli, saj imajo tudi sami hidroelektrarno, ki je v klasifikaciji dejavnosti ovrednotena enako kot, denimo, poslovne storitve, bančništvo, projektiranje in sorodne tehnične storitve, storitve na področju prometa in železniški promet. Vse te dejavnosti so ovrednotene s 300 točkami, več točk (1000) ima samo trgovina na območju mejnih prehodov. Če bi v Dravogradu sledili razmišljanju radeljsčanov, bi elektrogospodarstvu določili vsaj toliko točk kot trgovinam na mejnih prehodih. Oboji zaradi svoje lokacije lahko pridobivajo večji dohodek, hidroelektrarna pa s svojo prisotnostjo v prostoru pomeni določeno obremenitev. In zakaj ne bi kraj na ta račun tudi kaj imel?

-ZZ

Treba je znati in... vedeti

BODO OBRITNIKI LAHKO ZADIHALI?

Kakor vse obrtnike širom po Sloveniji, je tudi obrtnike naše regije kot strela zadel nov davčni zakon. Ker je ta tema dokaj pereča in še nedoločena pojasnjena nekaterim obrtnikom, se je Obrtno združenje Radlje odločilo, da na svoj Zbor in srečanje obrtnikov Radlje ob Dravi, ki je bil dne 9. 3. 1991 ob 15. uri v Hotelu Kozjak Radlje, povabi podpredsednika zbora združ. dela republiške skupščine, predstavnike Zveze obrtnih združenj Slovenije, Medobčinske gospodarske zbornice, Ljubljanske banke, A banke in Medobčinske inšpekcijske službe. Med povabljenimi so bili tudi predstavniki Skupščine občine Radlje ter predsednik **Herman Tomazič**.

Podpredsednik Zbora združenega dela Republiške skupščine **Bogo Rogina** je spregovoril o spremembah celotnega družbenega sistema pri nas in o mestu obrtništva znotraj tega. Z novim davčnim zakonom postajajo problemi obrtništva ter pogoji in rezultati njihovega dela še večji. Kakšno je potemtakem mesto obrtnika v naši družbi? »Usmeritev obrtništva? Kam? Če bodo obrtniki sploh še lahko zadihali po novem?«

Za področje organizacije je član Izvršnega odbora ZOZ Slovenije **Stane Kramberger** podal mnenje o nujnosti reorganizacije Zveze obrtnih združenj Slovenije, saj se v Sloveniji okoli 32.000 obrtnikov sooča s temi in podobnimi problemi.

Povdarek na zboru pa je bil na avtoprevozništvu, kot perečem problemu v občini Radlje ob Dravi. **Bojan Pečnik**, predstavnik za avtoprevozništvu pri ZOZ Slovenije, je udeležence zbora seznanil z novim Zakonom o prevozništvu, ki bo izšel sredi leta,

o zahtevi po ureditvi transportnega prometa in registraciji z mednarodnim prometom, o problemih prevoza za lastne potrebe, ki ni izkoriščen (in je ta visok strošek zajet v končni ceni izdelka), o možnosti obročnega plačevanja cestnih taks in o dogovarjanju z Zavarovalnico Triglav, da bi se dalo plačevati zavarovanja avtomobilov na obroke s 36 % obrestno mero.

Predstavniki ZOZ Slovenije, **Pavel Sedovnik**, je spregovoril širše o razvidnem sistemu in tako se je zavila široka diskusija.

Posamezni obrtniki so prejeli jubilejne listine ob obletnicah sodelovanju v Obrtnem združenju Radlje ob Dravi, lepo darilo pa je za dolgoletno sodelovanje v Obrtnem združenju prejel ob odhodu v pokoj **Alojz Erjavec** iz Radelj, soboslikar in pleskar, v obrtnem združenju je bil zaslužen predsednik skupščine. Njegovo mesto je prevzel **Otmar Maurič** iz Mute.

Po končanem uradnem delu je bilo srečanje obrtnikov Radlje ob Dravi v telovadnici OŠ Radlje, kjer so se obrtniki vsaj za nekaj ure povseselili ob Alfiju Nipiču in s Toffom. Na srečanju so se jim pridružili še popoldanski obrtniki in poslovni partnerji, tako da je bilo vseh udeležencev kar petsto.

Kakšni bodo nadaljni pogoji pri najemanju kreditov, kakšna bo pomoč s strani družbe pri financiranju, kje se bodo odpirale možnosti za nova delovna mesta v občini? Vse to in še marsikaj ostaja odprto vprašanje. Kako dolgo bo to še ostalo vprašanje in ne odgovor?

D. Kniplič

Cestni davek – ali mu botruje tudi premalo izdvojenih sredstev?

KJE JE DENAR?

Za polnih 82 km lokalnih cest letos v Radljah v osnutku proračuna niso namenili niti enega samega dinarja.

Ga tudi ni kje vzeti, pravijo ministri. Kaj pa bo z nekaj več kot 400 km gozdnih cest?

Vsaj za vzdrževanje se mora nekaj izpraskati; kmetje trdijo, da jim TOK še vedno odtegne po 300 dinarjev za kubik prodanega lesa. Torej nekaj denarja nekje je.

Kaj pa tisto, kar prodajajo mimo TOK-a?

Čas kliče po hitrih rešitvah!

Razdrapane ceste pa so tudi vzrok za prenekatero težko prometno nesrečo!

K. Valtl

DRAVOGRAJSKI PRORAČUN

ŠE V – IZHODIŠČIH

Če nas občutek ne vara, ljudje dandanes nekoliko bolj pozorno spremljajo dogajanja okrog občinskih proračunov, saj jih vse bolj zanima, kako se bo financirala javna poraba in kam bo usmerjen denar, ki ga konec koncev v občinske blagajne prispevamo sami davkoplačevalci. V nekaterih koroških občinah se bodo te dni odborniki srečali že s predlogi proračuna, v Dravogradu pa so razpravljali šele o izhodiščih.

Ta izhodišča pa so zelo skopa (v nekaterih občinah je občinsko gradivo za proračun že kar majhna knjiga), napisana na slabih štirih straneh. V dravograjski občini predvidevajo, da bodo letos za financiranje javne porabe namenili okoli 63 milijonov dinarjev. Vendar so odborniki na zadnji seji občinske skupščine že menili, da je ta znesek previsok, čeprav je realno za 12,3 odstotka manjši kot lani.

Občinska vlada je torto, ki se ji reče proračun, v izhodiščih raz-

delila na deset temeljnih delov. Splošnih tu ne bomo omenjali, dodati pa velja, da kanijo nameniti nekaj denarja za popravilo stavbe medobčinskih inšpekcijskih služb (sosednja radeljska občina v ta namen, denimo, denarja ne bo odmerila). Za komunalno in cestno gospodarstvo bo možna letos predvidoma tanjša za 30 odstotkov. Za redno vzdrževanje komunalnih objektov in cest bi po »izhodiščih« potrebovali 2,1 milijona dinarjev, za zimsko službo na gozdnih cestah ter druge investicije (dokončanje magistralnega vodovoda, smetna jama, kanalizacija...) pa manj kot dva milijona dinarjev.

Nekaj konkretnih cifer je zaslediti tudi pri stanovanjski solidarnosti, za katero naj bi bilo odmerjenih 4 milijone din, od tega 700 tisočakov za subvencije, ostalo pa za dokončanje vhoda 6a na Meži (598 m²). Za prizidek k šoli bi iz proračuna namenili 3 do 4 milijone dinarjev.

-mp

SIVI PANTERJI V OBČINI RADLJE: NEURESNIČENE ZAHTEVE

Prvi občinski volilni zbor stranke Sivih panterjev občine Radlje je bil 26. februarja, udeležilo pa se ga je preko 60 članov in nečlanov stranke. Izvolili so tudi občinski odbor.

V četrtek, 14. marca, je bila na Muti 2. seja občinskega odbora Sivih panterjev, ki se je je udeležil tudi predsednik Stranke upokoencev Slovenije – Sivi panterji mag. Dragan Černetič. Največ časa pa so člani stranke namenili argumentom, zakaj izstopajo iz vladne koalicije strank Demosa.

Prvega in 2. marca je bila v Poljčah konferenca poslancev Demosovih strank, kjer so Sivi panterji vladnim ministrom in Demosovim poslancem dokazovali na osnovi analiz, da razmerje med povprečnimi OD in povprečnimi starostnimi pokojninami ni tako, kot ga prikazuje sekretariat za delo v svojih utemeljitvah, s katerimi skušajo dokazati, da so pokojnine v primerjavi z OD previsoke.

Mag. Dragan Černetič – predsednik SUS – SP:

»Kot stranka, ki nima svojih članov v parlamentu, smo opazili, da nas v zadnjih devetih mesecih kljub dobremu odnosu z veljaki koalicijskih strank, niso smatrali kot sestavni del Demosa, katerega stališča

bi bilo pomembno obravnavati. Čeprav smo mesec za mesecem na sestankih dokazovali naša stališča, se razen razgovorov in kimanja z glavo ni nič uresničilo na ta način, da bi se poslanci Demosovih strank v parlamentu tudi zavzeli za tegobe upokoencev.

Zato smo sklicali izredno sejo republiškega odbora Stranke Sivih panterjev 7. marca, kjer je bila glavna tema vladin osnutek proračuna, ob tem pa vladin predlog za zamrznitev usklajevanja pokojnin. Napočil je čas, brez obzira na pozicijo, ki jo je zavzela koalicija v parlamentu, da se mi začnemo pripravljati na nove volitve, ker pogovarjanje v prazno ne vodi nikamor. Zato smo izjavili, da izstopamo iz koalicije Demosa. Priprava za predvolilni boj in odločitev, da postavimo naše kandidate v parlament kot poslance, so vodilo naše bodoče politike. Tako bomo tudi zakone spreminjali samo po potrebi, vendar na osnovi določil pravne države.

Vprašanje: Nekateri vam očitajo previsoke pokojnine ob težavni gospodarski situaciji v razmerju z osebnimi dohodki?

Mag. D. Černetič:

»Moramo se zavedati, da so delavci, ki danes prejemajo slabe in nizke plače, zaskrbljeni ravno tako

kot upokoenci. V nekaterih primerih upokoenci višje kategorije res dobijo višje pokojnine kot delavci, vendar imajo ti delavci, če gledamo na razmerje pokojnin, v povprečju 16 let delovne dobe, upokoenci pa 38 let in so vse od sebe družbi že dali. Danes pa pričakujejo kot upniki države in sklada SPIZ-a, da sprejemajo pokojnine, za katere so vplačevali tudi svoje prispevke, to se pravi, da ne sprejemajo miloščine,

ampak le, kar jim po zakonu pripada.«

Sivi panterji so poudarili, da ne nameravajo ignorirati gospodarstva, se pa aktivno pripravljajo na naslednje volitve in ustanavljajo občinske odbore. Zdaj je v stranki preko tri tisoč članov, na Koroškem so občinski odbori v Radljah in v Slovenj Gradcu, v kratkem pa jih bodo ustanovili tudi na Ravnah. V 28. občinah imajo doslej občinske organizacije.

Za predsednika občinskega odbora so na Muti izvolili **Iva Šrifla**, obljubljaljo pa, da se bodo aktivno vključili v občinsko politiko, še zlasti želijo sodelovati pri pomembnih občinskih vprašanjih: proračun občine, šolska mreža v občini, HE Golica – Koralpe itd...

IF

VUZENIŠKA BICA

V KROGU NAJDRAŽJIH

KDO BO ČISTIL?

Kdo nam bo letos očistil obrežja naših »okrašenih« rek, rečic in potočkov?

Že davnega leta 1977 so s čiščenjem pričeli ribiči, pa smo še vedno in zopet vse zasvinjali.

Lovci, taborniki, turistični delavci in morda še kdo, celo otroci in mladina, so očistili gozdove. Planinci so čistili planine. A vsi pravijo, da so že utrjeni.

Le kdo nam vendar natrosi toliko nesnage?

Dravski ribiči v akciji

K. Valtl

Če bi v Vuzenici povprašali za **Marijo Trost**, bo najbrž velika večina ljudi skomignila z rameni. Pač ne vedo.

Če pa boste povprašali za najstarejšo občanko, bo prav vsak hitro odgovoril: »Pa vsaj to je vendar naša bica!«

Ta vuzeniška bica je pred tednom v krogu svojih najdražjih, hčerke, vnukov, pravnukov in drugih praznovala svoj 99. rojstni dan.

Podoknico, kot se pač za takšno dekletko spodobi, so ji zapeli Fantje treh dolin. Cestitat ji je prišel celo radeljski župan in vrsta prijateljev in znancev. Tisti iz krajevne skupnosti pa so ji prišli voščiti kar kolektivno. To je bilo veselo!

Bica pa je kljub visokim letom še vedno prav navihano šegava, saj je dobra volja v življenju menda tudi v najbolj kritičnih časih ni zapustila. Skupaj bo po njenem rodu menda že skoraj trideset pridnih fantov in deklet. Med te bica prišteva vnuke in tudi že kakšna pra-pra vnukinja bo menda med njimi. In vse ima rada.

Pa iskrene čestitke in veliko zdravja bici na poti v stoletnico!

K.V.

**Ne razburjajte se zaradi Golice:
Avstrijci bodo imeli svojo Bistrico,
mi pa svojo Svinjščico!**

NIKO

PREDSEDNIK SLOVENSKE VLADE NA OBISKU

Razgovor s predstavniki izvršnega sveta in skupščine občine Slovenj Gradec. ▼

Predsednik Peterle je obiskal tudi Sokličev muzej. ▶

▶ Prihod gostov – predsednika in treh ministrov v Slovenj Gradec.

◀ Gostje so si z zanimanjem ogledali proizvodne prostore Lesne, Tovarne pohištva Pameče.

▼ Predstavniki Krščanskih demokratov so za Lojzeta Peterleta pripravili sprejem v Mislinji.

◀ V LB-TKB Slovenj Gradec je bil zanimiv razgovor z gospodarstveniki.

◀ Predsednikov nagovor in pozdrav krajanom Št. Ilja.

▶ Takole so ga pričakali krajan Št. Ilja pri Mislinji.

Piše: Marjan Kolar

Začarani krogi dela

Slovinci imamo o delu veliko izrekov, a skoraj vsi so razvrščeni na dva nasprotna pola. Prva skupina z dvignjenim prstom žuga: Za lenuha ni kruha, druga razočarano ugotavlja: Z lastnimi žulji je malokdo obogatel.

Že Bog je določil delo kot eno od kazni za izvirni greh, ko je rekel Adamu: »V potu svojega obraza boš užival kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, ker si vzeti iz nje, zakaj prah si in v prah se povrneš.« (Gen 3, 19) Marx se je z njim očitno strinjal in tisti, ki smo hodili v šolo po letu 1945, vemo, da je bilo delo vselej znamenje zatiranih: sužnjev, tlačanov in proletarcev.

Ideologi realnega socializma so ustvarili kult fizičnega dela, t.j. umazanih rok. Slovenci smo ta kult ne le pridno gojili, ampak smo mu pridjali svoje večstoletno izročilo, saj smo bili v preteklosti predvsem kmetje, dninarji in obrtniki, nazadnje pa delavci v tovarnah.

Ker o drugih vrstah dela domala nimamo zgodovinskih izkušenj, še danes silno neradi in zelo težko priznamo vrednost umskemu, ustvarjalnemu delu in praksa nam je vredna trikrat več kot šole.

Na srečo je razsvetljenstvo odkrilo tudi radostne razsežnosti dela in Voltaire je zapisal: »Delo je pogosto oče zadovoljstva.« Iz

tistega časa izvira zgodbica o knezu, ki je za hobi včasih koval skupaj s svojim dvornim kovačem, pa ona o cesarju, ki je kdaj ukazal ustaviti kočijo, da je malo poprijel za plug.

Čeprav imamo v teh primerih prelep alibi za prijetna brkljanja, ostajamo vendar čudno razdvojeni. Malokdo bi priznal, da mu je npr. delo v tovarni v veselje ali celo v ponos, vendar istočasno komaj čaka, da na pomlad lahko prelopata svoje gredice in si potem vsak teden odmerja tako delo na ure.

Ko opomnimo na nedavno odkrito geslo, da je neko robo veliko laže izdelati kot prodati, je krog zaključen in vrnili smo se na začetek k razočaranim izrekom o delu. Zdaj je na prvem mestu pač trženje in spretni trgovci so mnogo bolj v časti kot delavci.

Tako drug ob drugem živijo vsi mogoči pogledi na delo in nekatere reči se bodo vselej ponavljale. Kdor gara, bo zmeraj besen na brezdelneža, zato bo fizično delo trajen vir puntarstva. Seveda si bomo tudi v prihodnje prizadevali za novo skrajševanje delovnega časa, a hkrati se bomo vedno znova hoteli uveljavljati v družbi s posebnimi dosežki na strokovnem, umetniškem ali športnem področju. In temu cilju bomo radevolje namenili tedne in mesece trdega – dela.

Piše: Bojan Borstner

Druga stran

Ko je inkvizitor Remigius poskušal na večer svojega življenja potegniti črto pod svoje delovanje, je ugotovil, da je v mladosti večkrat zaščitil otroke čarovnic pred Zakonom grmade. »Zaradi moje kratkovidne mladostne sentimentalnosti so ti otroci obsojeni na prekletstvo Pekla in predstavljajo Hudičevo seme za prihodnje rodove.«

Sklep Remigiusovega razmišljanja je danes absurden, saj se ne sprašuje o tem, zakaj je zaži-

gal čarovnice, ampak zgolj, zakaj ni zažigal tudi otrok. Vendar moramo ob absurdnosti, ki je določena s specifično časovno perspektivo, opozoriti predvsem na notranjo logiko inkvizitorjevega sklepanja, pogojeno s časom, v katerem so gorele grmade. Brez verovanja v čarovništvo, ki je bilo vkoreninjeno v notranji napečnosti krščanstva in strahu pred in mržnji do narave in ženskosti, bi tudi krvavih dejanj ne bilo.

Da pa tradicija 'izganjanja' ča-

rovnic ni zgolj zgodovinski pojav, ki živi predvsem v pripovedkah, se lahko prepričamo v kontekstu 'Protizidovske gonje'. Čeprav se protizidovstvo v mnogih detaljih razlikuje od izganjanja čarovništva, ju združuje duh po zažganem človeškem mesu kot kruto dejstvo ter spoznanje, da niti Židi niti čarovnice niso imeli kaj proti drugim ljudem, ampak so drugi imeli nekaj proti njim.

Primer 'protizidovstva' je danes tipičen vzorec za analizo družbenih nasprotij, ki predstavljajo pravo osnovo odprte, netalitarne družbe. Družbe se razlikujejo po tem, kako konflikte razrešujejo. »Rešitev«, ki se ponuja v čarovniško - protizidovski tradiciji, pomeni zgolj odstranitev tistih, ki predstavljajo drugo stran, ne da bi se hkrati odpravili vzroki, ki proizvajajo posamezno nasprotje.

Ilustrirajmo to z analizo znane-ga stavka Slobodana Miloševića »Nihče ne sme pretepati ta narod« v kontekstu demonstracij, ki so jih organizirale opozicijske stranke v Beogradu. Ko je Milošević izrekel zgornji stavek, je hotel poudariti dejstvo, da so

Srbi suveren narod na celotnem ozemlju republike, zato je nedopustno, da bi jim 'tuje' policijske enote določale, kaj smejo in česa ne.

Z demokratičnimi volitvami se je proces utrjevanja suverenosti in samostojnosti Srbije končal. Toda s tem se je šele začel proces notranje diferenciacije političnega prostora, ki ima še vedno bipolarno podobo – na eni strani 'socialisti' (maskirani komunizem) in na drugi strani vsi ostali. Zato so beograjske demonstracije lahko izzevale kot 'protiboljševistične' in jih je oblast morala z vsemi silami onemogočiti. Sicer bi morala že sedaj dopustiti spremembe v tistih sestavinah sistema, ki ji dopuščajo brezobzirno manipulacijo z ljudmi – radio, televizija, časopisi – in ki predstavljajo prave temelje te oblasti.

Če to drži, moramo Miloševićev stavek dopolniti: Nihče ne sme pretepati ta narod, razen tega naroda samega. In na žalost, niti poslanci socialističnega bloka niti opozicije niso pravi predstavniki tega naroda, ampak so to srbski policaji in vojaki JLA.

Piše: Silvija Borovnik

Vse na svoje mesto

Takole sem, vračajoč se v domači Dravograd, pred leti poslušala o današnjih »Pompejih«, kakor se danes posmehljivo in ne brez privošljivosti pravi tistim žalostnim stebrom v luknji na Meži: da bodo koroška vrata v Evropo. Ideja mi sploh ni ugajala (o tem, zakaj ne, sem razlagala nekemu avtoštoparju, ki sem ga pobrala na poti iz Maribora; danes ga kličem za pričo). Toda gradbeništvo ni moje področje, dename zadeve še manj, za urbanizem so v občini zadolženi drugi, pa tudi moje znanje o arhitekturi je le ljubiteljsko. Ob vsesplošnem navdušenju svojih sokrajanov nad tistimi evropskimi vrati sem molčala. Pa tudi vprašal me ni seveda nihče nič, čeprav sem že vse življenje, od boskih nog pa do današnjih let nekoliko starejše punce – Dravograjčanka. Takih kot jaz pa je navsezadnje še veliko: lahko bi nas pobarali, skozi kate-re duri hočemo v Evropo. Pa tudi zato, ker marsikaj vemo.

Sama npr. vem, kje so v Dravogradu rastle robide in kje so še danes zvončki (v Bukovju, blizu vojašnice); vem, kdaj in kako je poplavljal Drava (in tudi, kako je nekega mesarja v klavskem ko-

ritu nosilo po njej; prizor, ob katerem se še vedno zabavam); vem, kje je bila prva slaščičarna (ki je danes ni več), vem, kje druga (kjer je danes seksšop); spominjam se hoje čez stari most pa tistih kostanjev ob cesti nad avtobusno postajo; vem za nekoč makadamske ceste in za prah na njih, pa še za premnoge skrite koticke za mucke in mačke in njih mehke tačke. Za Dravo se je hodilo na sprehode, v kinodvorano (kjer je bil včasih hlev) recitirat domoljubno poezijo, na Mežo – prav tja, kjer štrlijo danes v zrak porezane tace velike kokoši (ki naj bi stala z eno nogo pod Grintavci in z drugo pod Gorjanci, ali pa kje blizu Celovca?) – pa ležat v travo in opazovat vlake.

Takorekoč staroselka sem. Svoj kraj imam rada. Po njega lepote se nisem nikdar spraševala, dokler mi ni pred leti neka tujka mimogrede navrgla, da je – grd. Užalila me je, daje zapeklo. »Tako se ti samo zdi, ker dežuje,« sem ji odvrnila. Potem pa, ko je tujka odšla in je tudi liti prenehala, sem se ga namenila opazovat: nepri-zadeto, z očmi prišleka ali mimohitečega, ne z zavestjo punce, ki še ve za stare kstanje ali za biv-

šo pot na grad. In čez čas sem si morala priznati: Moj kraj je res grd. Lep je le, kadar se pripelješ po cesti z Viča (in ga pravzaprav še ne vidiš), cerkev nad Dravo spominja od daleč na Bohinj, potem pa je estetike kmalu konec. Gledano v celoti je gradnja v kraju stihilska, hiše so bodisi razmetane, kakor bi jih kdo izgubil, bodisi preveč stisnjene. Obnova starih pročelij v Trgu je bila stvar trenutnega navdušenja, prenekatero obnovljeno pa je že zdaj spet raztrgano, žalostno obtolčeno, poškodovano. Betežni stari most, figura iz mojega otroštva, se bo moral kar sam zrušiti v Dravo. Na Mariborski cesti so si arhitekti postavili tragikomičen spomenik, prizidek v obliki pralnega stroja (po vzoru katere arhitekture le?), zdaj pa smo dobili še »Pompeje«, to zevajočo sramoto z betonskimi kurjimi tacami, na katerih naj bi stale tiste veličastne evropske duri. In, kakor da odgovornih nič, prav nič ne izučiti. Zdaj govoričijo, da bo tam nekakšna betonska plošča z garažami – le za koga, kdo bo hodil čez Dravo parkirat? In kako bodo projekt nam, staroselcem, podtaknili tokrat?

Imela sem nekoč malce perverzno, a brihtno prijateljico, ki je pogosto govorila: »Vsako stvar, ljudje, na svoje mesto: pamet v glavo, jajca pa med noge – in nikdar obratno!«

Sama pa naj dodam še to: Če bo ta zloglasni trgovskoposlovni center v mojem kraju kdaj zgrajen, ne bodo to nikakršna vrata v Evropo. To bo kvečjemu dodatek k že obstoječi arhitekturi pralnih strojev. Napihnjeni projekt, ki spominja na Pompidoujev center, v okolje, kakršno je dravograjsko oz. koroško, tudi sploh ne sodi. Kot staroselka se s tem, kar berete, oglašam šele zdaj, ker sem mislila, da so za take – in boljše podkrepljene – misli pristojni urbanisti, arhitekti in etnologi. Pa so molčali in še molčijo. In pustijo, da še naprej gradijo »Pompeje«. Toda pazite se, bratje Korošci, danes jih imamo v Dravogradu, jutri jih boste imeli pri vas. Vrata v Evropo, po katerih vsi tako koprimo, namreč niso iz železobetona, stekla ali plastike, pa tudi na levem ali desnem bregu Drave jih ne bo najti. Vrata v Evropo so v naših glavah. Te pa že imamo – ali pa jih nimamo.

PREGLED GLEDALIŠKE DEJAVNOSTI

Marec je v občini Ravne že od nekdaj mesec, ko gledališke skupine pokažejo svoje delo.

Pra se je letos 7. marca v Titovem domu predstavila združena otroška skupina mežiške in ravenske javniške osnovne šole. Nato je bila 13. marca opoldne v Titovem domu na Ravnah predstava igralcev ravenske srednje šole in zvečer na Lešah še igra domače skupine.

Tri skupine – tri predstave, to je v občini Ravne vsa letošnja gledališka bera. Pregledal in ocenil jo je igralec, režiser in selektor **Bojan Marošević**, strokovni sodelavec na ZKO v Mariboru.

Po več letih, ko je občina Ravne imela v glavnem svoja stalna selektorja Tineta Varla in Bojana Čebulja ter lani izjemoma Majdo Potrata, novo selektorsko ime Bojan Marošević ni bilo edina posebnost letošnje gledališke revije, bile so tudi organizacijske novosti. Tekmovanje ni bilo na en dan in na enem mestu (navadno je bil to Titov dom), temveč pred domačo publiko. Za samo igro in njeno sprejemanje je to gotovo boljše, zato pa odpade medsebojno ocenjevanje skupin, ki se predstavljajo, in s tem posredno izobraževanje ter nenazadnje spoznavanje igralcev med sabo.

Bojan Marošević je kot dobre ocenil vse tri predstave, ni pa iskal med njimi skupnih imenovalcev, saj so bile zvrstno zelo različne, kot so bili zelo različni tudi igralski ansambli.

Ravenska srednja šola se je predstavila s **Tankredorstvom »Evgenom«**, ki ga je pod mentorstvom **Silve Sešlove** režiral **Rok Vevar**; mežiški in javniški osnovnošolci so si pod režijskim vodstvom **Sandre Schuller** in koreografskim vodstvom **Urše Podgoršek** izbrali **Kovičevo »Moj prijatelj Muri«**, Lešani pa so se lotili igre domačega avtorja **Rudija Mlinarja »Postaja«**; režiral jo je **Franc Gutman**.

Kot je na pogovorih o predstavah menil B. Marošević, so si tokrat srednješolci izbrali zelo zahtevno besedilo, kar se je odrazilo na sporočilnosti in intenziteti sicer z mnogimi modernimi prijemmi narejene predstave. Osnovnošolce je predvsem zaradi njihove zagnanosti ter usklajenosti režije in koreografije ocenil kot odlične, prav tako pa je zelo pohvalil leško skupino, saj so v predstavi »z elementi čistega lokalizma vsi dihalo za en gledališki dogodek.«

Letošnji pregled ravenske občinske gledališke dejavnosti je spet potrdil, da nam igralskih talentov ne manjka. Razveseljivo pa je tudi, da so se v režijskih vrstah z izjemo **Sandre Schuller** pojavila sama nova imena. Pa ne le to: z izjemo **Francu Gutmana**, sicer znanega igralca združene gledališke skupine Prevalje–Mežica, so režiserja **Rok Vevar** in **Sandra Schuller** ter koreografinja **Urša Podgoršek** srednješolci, torej mladi, kar veliko obeta. In nenazadnje se velja pohvaliti še s tem, da je bilo na reviji uprizorjeno izvorno domače delo izpod peresa **Rudija Mlinarja**.

DOMAČIJSKO PABERKOVANJE

Marsikaj pozabljamo iz naše preteklosti, pa je škoda, sušimo si korenine. Saj je prav, da poganjamo veje v šir, v veter in vihar drznih misli. Ohraiti pa moramo korenine in globlje bodo, trdneje bomo stali, zdrava bo rast, lepša bo koršnja...

Nekaj domačijskega drobirja bomo izbezali iz naše zemlje – tudi v ta namen.

III.

Slomšek roma na Uršljo goro

Slomšek je veliko potoval po domovini, po Sloveniji in to kar peš, po apostolsko, so rekli. Sicer pa vlaka ja še ni bilo, avtobusov še manj. Poštni postiljoni šo že drdrali po cestah. Vendar je bil **Slomšek** navajen pešačenja že od doma.

No, iz **Celovca** se je s poštnim vozom peljal do **Pliberka** – naprej pa per pedes. Torej, bilo je 11. septembra 1834 in je na večer proti deveti uri prispel do **Pliberka**. Prijazno ga je sprejel tamošnji dekan. Naslednji dan je nadaljeval do **Mežice** in bil pri kosilu pri župniku, svojem prijatelju.

To je še dandanašnji velika prednost duhovniškega potovanja. Del poti ga je prijatelj spremljal, po daljnih strmihah pa je koračil sam. Spoznaval je, kako težka pota imajo prevajški kaplani. Tedaj je bil **Slomšek** spiritual v celovškem bogoslovju in je kar prav, da je to spoznaval.

V večernem mraku je prišel do **Naravnika**, pa ga ni mogel prenočiti. Spremljal ga je do stare, mogočne kmetije, bolj dvorca – **Plešivčnika**. Dobrih dvesto let prej se je pri njih ustavlil ljubljanski škof **Hren** in bil verjetno – drugače pač ni moglo biti – v gosteh pri **Florjanu Plešivčniku**, škof ga imenuje: »velik pobudnik gradnje cerkve sv. Uršule na Gori« – plus et bonus. Morda je bil v **Slomškovem** času pra pra... vnuk, **Jurij**, gospodar. On je namreč obnavljal cerkev na **Uršlji gori** v letih 1845/46.

Slomšku so prav po domače postregli. S spanjem pa skraj ni bilo kaj. Ob treh so začeli pokati cepci in mlatiči so veselo mlatali. Ob štirih se je oglasil lep glas zvona z vrha **Gore, cerkve svete Uršule**.

Domača dekla ga je spremljala in nesla vino in kruh za zajtrk. Prav ko sta prispela na vrh, je sonce obžarilo vrhove. **Slomška** je ta lepota prevzela in strmel je v veličasten prizor, posebno še v soncu stoječo mogočno cerkev. Pri cerkvi sta našla možakarja. Potopisni zapis omenja cerkovnikovega sluga. Morda je res skrbel za zvonjenje, menimo pa le, da je na **Gori** pasel ovce, saj je imel **Plešivčnik** sam več sto ovc. Kaj pa danes? No, to zdaj ni naša skrb.

Bili so sami pri maši, saj na vabilo zvonov pač ni mogel priti kdo, je bilo predaleč. Po maši so vzajemno zajtrkovali: črn kruh in vino. **Slomšek** je nato užival v lepoti prekrasnega razgleda. Ko je v dalji gledal **Sv. Andraž**, sedež lavantinske škofije, si pač ni mislil, da bo že čez dobrih deset let škof te škofije. Ob devetih je zapustil vrh, se urno napolil proti **Šoštanju**, med potjo se je še ustavljal v **Zavodnji**, provizor mu je lepo postregel. Do večera je prišel v **Šoštanj**, kjer ga je župnik gostoljubno sprejel.

Drugič kdaj bomo kaj rekli o imenu naše **Gore – mons Ursulanus sive Pleshiviz**.

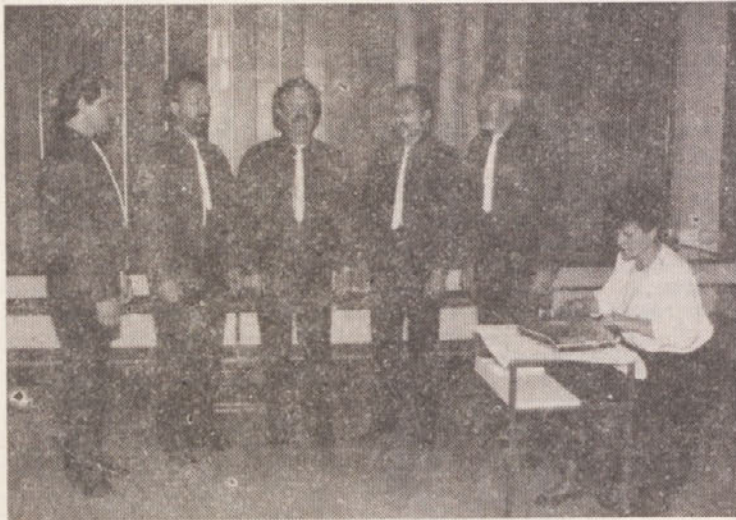
Tone Sušnik

Kot je na sklepnih slovesnosti pregleda gledaliških skupin občine Ravne za leto 1991 na Lešah – revijo je vzorno organiziral **Mirko Angeli** – poudaril predsednik ZKO Ravne **Stanko Amšek**, se po vsem videnem ni bati, da bi amatersko gledališče na Koroškem zamrlo. »Četudi bi znal kdo veje naše amaterske kulture odžagati, bi se ta veja spet sama ukoreninila,« je dejal.

H. Merkač

Dve leti in pol je, kar so se v Dravogradu zbrali izkušeni pevci, ki so po dolgih letih prepevanja v manjših pevskih zasedbah želeli skupaj ustvariti še nekaj več. Prvih nekaj mesecev, ko so delovali kot pevski kvartet, jim je v začetnih težavah pomagala **Nevenka Lesjak**, kasneje, ko so medse povabili še petega pevca, pa je umetniško vodstvo prevzela Cita Galič.

Seveda gre za **VOKALNI KVINTET AJDA**, ki se je v zadnjem času že lepo uveljavil v dobršem delu Slovenije. **MARTIN DOBNIK**, **IVAN PENEČ**, **JOŽE GALIČ**, **EDVARD OSOJNIK** in **FRANJO VEČKO** so že od vsega začetka stvar vzeli zares. Tako danes poleg skladb, ki običajno sestavljajo železni repertoar tovrstnih skupin, pejejo tudi zabavno glasbo, najbolj resno pa so se v zadnjem času začeli spogledovati z narodnozabavno glasbo. Kako tudi ne, ko pa sta umetniški vodja in predsednik »zbor«, **Cita in Jože Galič** že dolga leta duša odličnega narodnozabavnega ansambla Slovenija in dobro vesta, kako se tem rečem streže.

Vokalni kvintet AJDA s citrarko CITO GALIČ

AJDA

DOZOREVA

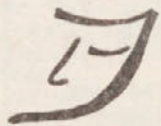
Dolgoletno poznanstvo z nekaterimi vodilnimi ustvarjalci domače glasbe je letos obrodilo prva sadove: **Rudi Bardorfer**, eden naših najboljših komponistov domačih viž, je pred kratkim slišal prve Ajdine posnetke in bil je tako navdušen, da je sklenil svoje starejše, pa tudi še neobjavljene skladbe, odstopiti dravograjskim pevcem. Ti naj bi že letos, skupaj z ansamblom Slovenija, posneli in izdali kaseto z najlepšimi melodijami tega komponista.

To pravzaprav ne bo Ajdin ognjeni krst, kajti prve posnetke so vrli Korošci naredili že lani, ko jim je dala priložnost **Urška Čop**, glasbena urednica Radia Maribor. Za celo kaseto jih je, toda **Tomaž Tozon**, producent in urednik Založbe kaset in plošč RTV Slovenija, je te dni pevcem predlagal, naj kljub temu startajo s svojim najmočnejšim orožjem, z glasbo Rudija Bardorferja.

»Škoda bi bilo, če bi tako dobri zasedbi že na prvem koraku neho-te zapri vrata do dobre prodaje in uspeha, zato izrecno želimo, da Ajda najprej posneme glasbo, za katero že vnaprej vlada veliko zanimanje. Kasneje bo tudi s prodajo samostojne kasete šlo mnogo lažje, saj bo Ajda že uveljavljena skupina«, razmišlja Tomaž Tozon, ki je doslej odkril večino ansamblov in pevskih skupin, ki so danes v vrhu priljubljenosti na Slovenskem...

Povejmo še to, da Ajda precejšen del svojega programa na samostojnih nastopih poje ob spremljavi citer, pa orglic, klaviatur, harmonike in kitare, tako da je tudi po tej plati za poslušalce še kako zanimiva. Za vse to poskrbijo člani kvinteta skupaj s svojo zborovodkinjo. Da pa ima nastop Ajde še bolj koroški značaj, večkrat povabijo s seboj šentanelškega ljudskega umetnika Mitjo Šipka, ki ni le odlični igralec, temveč tudi pesnik, ki vedno znova preseneča s svojo izvirnostjo!

SREDNJEŠOLSKI

EVGEN

Dramski krožek na SŠTNPU na Ravnah, ki ga že vrsto let vodi **Silva Sešel**, je med plodnejšimi mladinskimi skupinami, saj vsako leto pripravi vsaj eno predstavo. Letos so se lotili precej zahtevnega besedila **Tangrada Dorsta »Evgen«**, ki so ga prvič predstavili v okviru Občinske revije gledaliških skupin Naša beseda (s te predstave sta tudi naša posnetka).

Režija je bila tokrat v rokah **Roka Vevarja**, prav tako dijaka te srednje šole, in rečemo lahko, da je predstava zelo gledljiva. Mladi so zelo sproščeni in z veseljem igrajo. S svojo mladostno zagnanostjo bodo pritegnili zlasti svoje vrstnike, ki pa – to se je pokazalo tudi na prvih predstavah – zaradi zahtevnosti teksta najbrž ne bodo do-jeli temeljnega avtorjevega sporočila te tragikomedije.

(ti)

POSVET ZKO

V ponedeljek, 11. marca, so se v prostorih Koroške osrednje knjižnice na Ravnah sestali predstavniki zvez kulturnih organizacij iz koroških občin. Posveta se je udeležil tudi **Tone Štefanec**, organizacijski tajnik ZKO Slovenije.

Tema razgovora je bila namenjena odprtim vprašanjem pri organizaciji občinskih ZKO in dilemam glede možne deprofesionalizacije dela na tem področju. Izkušnje iz preteklih let kažejo, so menili na posvetu, da z zgolj volonterskim delom ni mogoče pokriti kulturnega življenja po občinah, saj gre za neposredno organizacijo živega amaterskega dela na terenu.

Odnos do tega dela je tudi po ko-

roških občinah dokaj različen: od predloga za črtanje sredstev za ZKO v Dravogradu, koriščenja sredstev iz proračuna v Radljah, do vsaj za sedaj nekako urejenega financiranja na Ravnah in v Slovenj Gradcu. Dejstvo pa je, da se bodo vse nadaljnje organizacijske rešitve nujno razvijale v smeri večjega pridobivanja sredstev z neposredno tržno ponudbo kulturnih dobrin.

Na koncu posveta so se dogovorili, da bodo skupno podprli dravograjsko ZKO v prizadevanjih za ohranitev profesionalnega strokovnega delavca, kakršno je tudi stališče republiške zveze.

—vik

SEM POSLANEC – NE ZASEBNI POLITIK

Koroška javnost doslej o delovanju svojih poslancev v republiški skupščini ni veliko slišala. Prepih želi to popraviti. Danes daje besedo enemu izmed njih – Ludviku Kotniku, gozdarskemu inženirju z Dobrij, zaposlenemu pri TOK Gozdarstvo Ravne.

Prepih: »Kje in koga predstavljate v republiški skupščini?«

Ludvik Kotnik: »Izvoljen sem bil kot kandidat Demosa v občini Ravne na Koroškem, in to v zbor občin. Zame je glasovalo nad 800 volilcev.«

»Je to vaša prva »državniška« funkcija, ali ste se z višjo politiko ukvarjali že v času prejšnje oblasti?«

»Kar nekaj let sem bil delegat v občinskih telesih, pred desetimi leti pa sem bil tudi že delegat zbora občin v skupščini SRS.

Razlika med tedanjim in sedanjim delovanjem je v glavnem ta, da sem kot delegat šel v Ljubljano dvakrat na leto, seje so trajale od 9. do 17. ure, lani pa sem kot poslanec presedel v skupščinskih klopih več kot 30 dni, za kar sem »zaslužil« 6000 din. To povem tistim, ki govorijo, da dobivamo poslanci ob svoji še najmanj eno plačo.«

»Za tako pomembno funkcijo je gotovo potrebno uvajanje. Kako je potekalo?«

»Pred petnajstimi leti, ko sem bil izvoljen v delavski svet, sem moral obiskovati tečaj za delegate v Marksističnem centru na Ravnah in na koncu bi bil moral opravljati tudi izpit – ko se ne bi temu uprl.

Uvajanje v delo republiškega poslanca v sedanji demokraciji pa so bile začetne maratonske in nočne seje slovenskega parlamenta.«

»Kakšne so naloge poslanca v republiški skupščini?«

»Osnovna naloga poslanca je, da se sej redno udeležuje, s tem zagotavlja sklepčnost in omogoča delovanje zbora.

O tem, da mora dobro preštudirati gradivo in na sejah predstavljati mnenje svoje baze, ne bi posebej govoril.«

»Kako se povežete s svojimi volilci?«

»Povezavo poslanec – volilci si zamišljam takole: Poslanec bi moral biti profesionalc. Imeti bi moral enkrat tedensko uradne ure po vseh večjih krajih v občini, da bi lahko dodobra in sproti spoznaval mnenja in stališča svojih volilcev, hkrati bi zvedel za njihove probleme, želje in zahteve. Saj poslanec ni zasebni politik, ki na sejah zbora izraža lastno mnenje in se odloča sam zase, ampak naj bi bil poslanec v dobesednem pomenu besede. Udeleževati se mora tudi sej svoje stranke in po možnosti sej občinske skupščine.

Osebnost se udeležujem sestankov Demosa na Prevaljah in kluba poslancev Demosa v Ljubljani, redko kluba Zelenih Slovenije.

Po vsaki seji skupščine odnesem gradivo, ki sem ga dobil v Ljubljani »na klop«, na občino in se pogovorim s predsednikom IS in s tajnikom skupščine. Odgovarjam tudi posameznikom, ki me sprašujejo o podrobnostih zakonov.«

»Kaj razmišlja poslanec, ko glasuje za posamezne zakone, za katere ve, da bodo prizadeli veliko ljudi, kot npr. za zakon o davkih na osebni dohodek?«

»V veliko pomoč mi je izmenjava mnenj v klubih poslancev. Osebnost pa razmišljam tako: Nekatere zakone je treba sprejeti, ker bodo privedli do izboljšanja stanja v republiki, čeprav bodo zaradi njih ljudje morda trenutno prizadeti. Seveda pa mora vlada pripraviti tudi socialni program.«

»Kako ste sprejemali zakon o moratoriju sečnje gozdov, ko ste zaposleni v instituciji, ki upravlja z družbenimi gozdovi?«

»Zaradi prepovedi sečnje gozdov in o mojem glasovanju v zvezi s tem sem čul toliko laži in sumničenj, da o tem sploh ne bom govoril.«

»Kako usklajujete interese, ki jih imate kot pripadnik stranke, delavec, krajan, družinski članek – z dolžnostmi, ki vam jih nalaga funkcija?«

»Pri usklajevanju interesov in glasovanju za določene zakone so mi v veliko pomoč mnenja IS RS in stališča kluba poslancev. Zgodi se pa tudi, da po glasovanju ugotoviš, da si glasoval proti svojemu prepričanju. Tak primer je bil, ko smo z zakonom o davkih sprejeli tudi davek na otroška oblačila. Ko bi nas strokovne službe, trgovci ali kdorkoli na to opozorili, poslanci tega določila zakona ne bi bili sprejeli.«

»Za delegate s Koroške v republiških telesih je bilo v prejšnjih časih bolj malo slišati, toda tudi sedanji poslanci iz Koroške regije niste zlata jama za medije. Zakaj?«

»Ne spadam v tisti krog poslancev, ki hočejo biti popularni (in na TV) na vsak način, tudi tako, da že usklajeni in napisani resoluciji dodajo dopolnilo v slogu – v tretji vrstici črtati vejico in v 5. členu dodati besedico. Potem pa ljudje rečejo: Bil je na TV, govoril je v imenu moje stranke – čeprav je tisti amandma dobil le tri glasove od osemdesetih možnih.«

»Doslej javnosti še niste presenetili s kakšnim vznemirljivim predlogom. Tudi sicer bolj malo vemo o vašem delovanju v skupščini.«

»Od kluba Demosa na Prevaljah sem doslej dobil eno vprašanje Izvršnemu svetu RS, na seji zbora sem prebral tudi protestno pismo z ravenske občinske skupščine. Nisem pa še doslej dobil nobene pripombe na predloge zakonov, ki jih sprejemamo, niti od posameznikov, niti od strokovnih služb občine, podjetij, ustanov, društev. Vsaka pobuda, pripomba, delegatsko vprašanje ali mnenje volilcev bi mi bilo in mi bo nadvse dobrodošlo, saj, kot sem dejal, želim biti poslanec. Dopise je mogoče oddati kar na ravenski občini.«

»Kaj pričakujete za naslednje volitve?«

»Pričakujem, da bodo to volitve poklicnih poslancev in tudi, da bo izbira kandidatov drugačna, kot je bila lani. Občino Ravne, kjer je velika večina ljudi zaposlenih v železnici in rudniku, predstavljamo v RS štirje delegati: dva kmeta, en gozdar in en strokovnjak iz Zelezarne Ravne, vsi pa smo v Demosu. V prihodnje bodo morala biti razmerja do volilcev stvarnejša. Mislim, da bomo volili precej manj poslancev, kot nas je zdaj.«

»Hvala za pogovor.«

Mojca Potočnik

Protest naših poslancev

Poslanci v republiški skupščini iz občine Ravne na Koroškem bodo na osnovi stališč ravenske skupščine v Ljubljano prenesli zahtevo za ureditev cest na Koroškem. Objavljam poudarke iz protesta naših poslancev:

1. Cestno omrežje na Koroškem razpada in je med najslabše vzdrževanimi v Sloveniji. Koroška je na ta način dobesedno postala cestni žep, kar še poudarja njen status dosledne periferije v slovenskem prostoru. Neurejena cestna povezava s Slovenijo ima hude negativne učinke na celotni razvoj Koroške, saj so komunikacije v sodobnem svetu eden od temeljnih pogojev napredka.

2. V času, ko je bilo urejanje regionalnih cest v pristojnosti občin, so bile naše ceste nadporečno vzdrževane. Po prehodu regionalnih v republiško pristojnost pa je očitno, da pospešeno propadajo. To dejstvo nesporno dokazuje, da se denar, ki ga regija v ta namen združuje v Ljubljani, niti približno ne vrača na naše območje.

3. Protestiramo proti politiki, ki iz obrobja države usmerja vsa sredstva v center ter z njimi razpolaga v škodo bolj oddaljenih območij. Ob ureditvi cestne povezave med Mariborom in Ljubljano (avtocestal), ki jo v celoti podpiramo, zahtevamo tudi ureditev naše cestne povezave s Slovenijo (regionalna cesta Holmec – Dravograd – Slovenj Gradec – Velenje – Arja vas).

4. Pridružujemo se zahtevam za izločitev cestnega dinarja iz integralnega proračuna Republike Slovenije. Denar naj se dosledno uporabi za namene, za katere ga državljanji v ceni bencina redno plačujemo. Vsakršna drugačna rešitev pomeni dodatno siromašenje cestne infrastrukture in še manj možnosti za sanacijo omrežja na oddaljenih območjih. Koroška je kriček primer takega mačehovskega odnosa centra do periferije.

Železarna: bodo »podržavljeni« tudi delavci?

POGODBA PODPISANA PLAČE BODO...

V petek, 15. marca, so v Ljubljani podpisali pogodbo o poddržavljenju Koncerna Železarna Ravne. Kot zatrjujejo v poslovodstvu, pomeni to edino možnost za ohranitev vsaj dve tretjini metalurgije, sicer bi že v kratkem obstala proizvodnja.

Zaenkrat so znani samo grobi okviri reševanja slovenske črne metalurgije, če pa je verjeti vestem, ki jih plasirajo iz Ljubljane, znajo biti nadaljne poteze namenjene predvsem vrednotenju, kasneje pa prodaji. Kaj to pomeni konkretno za železarno? Odgovor je najbrž v prestolnici, saj ni verjeti, da še ne bi bil izdelan načrt, kako naprej. Sicer pa nam je uspelo zvedeti, da bodo plače na Ravnah spravili skupaj, le o datumu nam niso mogli povedati ničesar.

Ce je verjeti predsedniku republiške vlade Lojzetu Peterletu in njegovim ministrom, ki so bili v petek v slovenjgraški občini, je načrt, kako izvleči gospodarstvo iz depresije, narejen. Vse je pripravljeno za odklapanje in samostojno ekonomsko politiko, zadnji dogodki pa kažejo, da se bosta dva meseca, o katerih so v petek, 15. marca, še govorili, skrajšala.

Vsekakor bo letošnje leto odločilno, kdor pa bo uspel preživeti naslednjo polovico leta, ta bo takorekoč na konju. Prav v Slovenj Gradcu se najbolj vidi, kako pomembna je raznolikost podjetniške strukture, saj tam gospodarijo kar v 15 panogah, nobeno podjetje pa nima več kot 300 zaposlenih. Očitno je pomembno tudi pravočasno ukrepanje, vsak mesec, ki je zamujen, pa pomeni slabše izhodišče, tako za zdrave programe kot za delavce.

Konec februarja je iskalo zaposlitev na Koroškem že **1826 delavcev**. Od tega je 414 iskalcev prve zaposlitve. Najhuje je v radeljski občini, kjer imajo že skoraj toliko nezaposlenih kot v ravenski. V obeh pa že v naslednjih mesecih pričakujejo, da se bo število povečalo vsaj za toliko, kot je delavcev na prisilnih dopustih že sedaj. Bo postala naša rubrika, ki jo imenujemo kar po zapadnjaško – BORZA DELA, kaj bolj aktualna?

Gospodarstvo občine Radlje

ZAHTEVE PODJETIJ

Po informacijah o poslovanju gospodarskih organizacij v obdobju januar – december 1990 je povsem jasno, da tudi gospodarstvo v občini Radlje drsi navzdol, za kar je v precejšnji meri kriv tudi vpliv splošne gospodarske situacije v državi. Z 18 % padcem v decembru 1990 glede na isto obdobje predlani je kumulativni padec industrijske proizvodnje dodatno povečan, in znaša 16,1 %. Tako je radeljska industrija v letu 90 dosegla le 83,9 % predlanskega obsega ind. proizvodnje.

Zaostrovanje razmer v družbeno-ekonomskih odnosih in pogojev gospodarjenja je vplivalo tudi na izvajanje politike zaposlovanja v preteklem letu. Narašča ponudba delovne sile, upada pa število zaposlenih, v letu 90 kar za 3,3 %. Upad zaposlenosti je največji v industriji, in sicer za 5,6%, nato v kmetijstvu – za 10 %, v gozdarstvu za 5,1 %, v negospodarstvu pa je število upadlo za 2,2 %.

Ce je še do nedavnega veljalo, da je bistvena težava vseh podjetij likvidnost, potem je danes le malo drugače. Največji žulj gospodarstva so premala naročila ali pa jih sploh ni; nenadoma torej delavci nimajo več dela. Tako je vse več delavcev na čakanju, njihova prihodnost pa je vse bolj majava.

Previdnost pri zaposlovanju bo še vedno prisotna zaradi negotove vsesplošne ekonomske situacije, ki povzroča opuščanje nerentabilne proizvodnje, akumulacije ni, pa tudi ne investicijskih vlaganj. Vzoredno narašča brezposelnost, vse več je družin, ki iščejo socialno pomoč.

Konec decembra 1990 je bilo na zavodu prijavljenih 526 iskalcev zaposlitve, to je kar 209 oseb

več kot istega meseca predlani. Torej lahko zaključimo, da mladi pravzaprav nimajo nobene perspektive.

Z uveljavitvijo nove davčne zakonodaje so občine izgubile pristojnost za reševanje problematike pri obremenitvi gospodarstva in ker so na radeljski izvršni svet večje gospodarske delovne organizacije poslane zahteve po razbremenitvi, se le-ta že sprašuje, kaj lahko sploh še naredijo. Izguba gospodarstva v občini znaša 28 milijonov, kar pa je za polovico manj kot v Dravogradu, Slovenj Gradcu in na Ravnah.

Resne težave so v Tovarni Muta, v obratih Lesne in še kje, dejstvo pa je, da nosilci sami za izboljšanje položaja z morebitnimi razvojnimi programi niso ničesar storili. Tako v republiki ni niti enega zahtevka po sredstvih iz postavke za nerazvite! To pomeni, da v občini ni projekta za prestrukturiranje obstoječega proizvodnega programa. Vse kaže, da se firme ob težavah bolj zapirajo vase in se sučejo v začaranem krogu. Tudi spodbujanje drobnega gospodarstva ne bo nič spremenilo, če propadejo velike firme v občini – sč bili mne-

BORZA DELA

Republika Slovenija
Republiški sekretariat za delo

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
OBMOČNA ENOTA VELENJE

OBJAVE POTREB PO DELAVCIH

Delovna organizacija	POKLIC	Delov. izk.	določen čas nedoloč. čas
Občina Dravograd			
Tekstilna industrija			
Otiški vrh	4 tekstilne konfekcionarje ali NK delavke	/	dol. čas 6/mes.

Informacije o objavah potreb po delavcih iz te tabele lahko dobite tudi na občinskih enotah Zavoda za zaposlovanje.

Ali vas zanima počistniško delo v Portorožu (hotel Korotan) od 20. 4. do 30. 9. 1991.

Prijave prinesite ali pošljite na tajništvo TGP De profundis, d.d., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. (Uprava Železarne Ravne, soba 017 pritličje), tel. 0602/21-131, int. 5497.

nja člani izvršnega sveta, ko so se na zadnji seji pogovarjali o gospodarskih težavah v občini. Franc Zaucer – predsednik oddelka za gospodarstvo občine Radlje: »V poročilih je en sam minus, gospodarstvo propada. Naše iniciative za zasebna podjetja so lahko pozitivne šele čez nekaj let, seveda se jih splača spodbujati, toda kaj, ko v družbenih firmah ni pozitivnih iniciativ. V občini smo znižali prispevne stopnje za razbremenitev gospodarstva. Kaj lahko še storimo, če pa iz podjetij ni prav ničesar slišati o lastnih razvojnih programih in spremembah programov? Kaj naj še naredi izvršni svet, naj pripravi variantne rešitve, strokovnjaki pa so v firmah?«

Iz razprave je bilo razbrati, da nikakor ne smemo dovoliti, da bi propadla večja podjetja v občini. Svoje programe naj usmerijo v sistem trženja, razvoja in financiranja. Tudi če bi ves proračun namenili za gospodarstvo, bi to pomenilo samo zagotovljene plače delavcev za eno leto in nič več. O vseh težavah in morebitnih razvojnih programih prestrukturiranja gospodarstva se bodo z občinsko vlado in komitejem za gospodarstvo pogovarjali direktorji delovnih organizacij, ki so izvršnemu svetu poslali zahteve za spremembe v republiški skupščini in sicer:

– Takojšnja razbremenitev celotnega gospodarstva za 30 – 40 % (ugotovljeno je, da je po sprejeti davčni zakonodaji obremenitev večja za 15 do 20 %.

– Osebnih dohodki v javnih podjetjih (železnica, elektrogospodarstvo, ipd...) se morajo uokviriti pri izplačilih na ravni gospodarstva občine (isto se zahteva za celotno gospodarstvo).

– Podjetja predlagajo, da se zakonodaja spremeni v tem smislu, da se lahko osebni dohodki gibljejo v okviru ustvarjenih rezultatov podjetja. Zahtevajo, da se osebni dohodki delavcev v upravnih organih občine delno izplačujejo glede na dosežene rezultate v gospodarstvu.

– Od republiške skupščine in izvršnega sveta zahtevajo ukrepe za čimprejšnjo oživljanje gospodarstva (program za prestrukturiranje).

– Zahtevajo zmanjšanje števila zaposlenih v negospodarstvu.

– Vsi napor odgovornih se morajo nameniti izboljševanju stanja v gospodarstvu in manj političnim problemom.

Podjetja želijo, da se njihove zahteve po potrebi dopolnijo in prenesejo na republiško skupščino.

IF

GRADITELJI – ČLANI STANOVANJSKIH ZADRUG!

V času spomladanske razprodaje, od 21. do 23. marca, vam

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE PREVALJE

Trgovina z gradbenim materialom – Na Fari Prevalje – PRI CERKVI
Tel.: (0602) 33-001, 33-002

Ponuja priložnost nakupa kvalitetnih notranjih vratnih kril »Lesne« – Tovarne pohištva Prevalje
RAZPRODAJA BO:
v četrtek, 21.3.1991, od 7. do 18. ure
v petek, 22.3.1991, od 7. do 18. ure
v soboto, 23.3.1991, od 7. do 15. ure

V TRGOVINI Z GRADBENIM MATERIALOM, Na Fari v neposredni bližini Tovarne pohištva Prevalje in cerkve na Prevaljah.

V času razprodaje velja posebni popust za nakup vseh vrst vratnih kril v različnih kvalitetah domačih in izvoznih programov SUMO, RUSTIKA in STILMA
IZPLAČA SE!
Garantiramo nakup kvalitetnih vratnih kril po najnižjih možnih cenah s

35 %

popustom na že doslej najnižje prodajne cene.

koroška razvojna organizacija
p.o.

Ravne na Koroškem
Stara ulica 1
tel.: (0602) 21-661, 21-669

PONUDBA – PROGRAMI

V okviru Poslovno – informacijskega centra ponujamo programe oziroma izdelke za proizvodnjo v kovinsko – ključavničarski in galanterijski obrti oziroma drobni industriji.

GALERIJA

N KOLAR d.o.o.

SLOVENJ GRADEC

ŠOLSKA 5, TEL. 0602/44 044

- Želite prihraniti pri energiji do 12 %?
 - Vas moti sončna svetloba?
 - Vas vznemirja ropot iz okolice?
- Vsemu temu se lahko izognete!

KAKO?

Z vgradnjo mini rolet na zasteklene površine!

Pokličite na tel.: 0602 21-484

ROLETARSTVO PESJAK
Ravne na Koroškem

Koroška Kmetijska Zadruga TZO LEDINA o.sub.o.
Slovenj Gradec

V NAŠIH TRGOVINAH VAM NUDIMO:

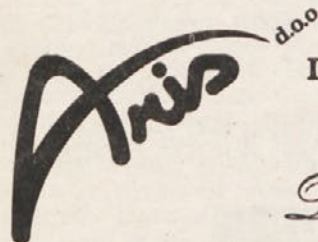
- veliko ponudbo gradbenega materiala
- kmetijskih strojev in
- ostalega produkcijskega materiala

Ljubljanska banka

Koroška banka d.d.
Slovenj Gradec

Pravi naslov za denarne zadeve

Administrativne In Komercialne Storitve

Draga Frece DIREKTOR

Prežihova 24, 62390 Ravne Na Kor., Tel.: 0602 / 21-092

TRGOVINA INŽENIRING

TEL.: (0602) 41 497, 41 240, 41 481

VAM V SVOJI TRGOVINI V PAMEČAH NUDI VSE
IZDELKE IZ ASORTIMANA LESNE

- FURNIRANE OBLOGE
- PODBOJI
- VRATA
- OKNA
- OBLAZINJENO POHIŠTVO

IZREDNO UGODNI PRODAJNI POGOJI DO
31. MARCA 1991!

Lesna, to je partner

as AVTOSERVIS SLOVENJ GRADEC
p.o.
Kidričeva 4, Slovenj Gradec,
tel.: (0602) 41 002, 41 491, 41 425,
fax: (0602) 41 489

NUDI AVTOREMONTNE STORITVE IZ PROGRAMA **ZASTAVA**
TEHNIČNE PREGLEDE CESTNIH VOZIL,
PODALJŠANJE REGISTRACIJ IN
IZDAJA REGISTRSKIH TABLIC.
ELEKTRONSKA OPTIKA

NOVO!

PRODAJA IN GARANCIJSKO SERVISIRANJE VOZIL

ZNAMKE **ŠKODA**

DOBAVA TAKOJ.

Dvajset let nazaj in danes

V drugi številki časopisa *Prepih* ste me predstavili kot šaljivca, s tem člankom, ki sem vam ga namenil zdaj, pa se bom predstavil kot oseba, ki zna tudi resno razmišljati. Izbral sem si temo: »Dvajset let nazaj in danes«.

To temo sem izbral, ker sem se pred dvajsetimi leti zaposlil in seveda spremljal pot delavca vse do danes. Pred dvajsetimi leti smo še živeli v Titovi Jugoslaviji. Dobro se spomnim gesla: »DELU ČAST IN OBLAST«. Spomnim se, kaj so nam tedaj vse obljubljali in nas slepili. Kar se delavske stranke tiče, so rekli sledeče: »Vsakega delavca bomo postavili tja, kamor sodi, vsak od delal le tisto, za kar se je izšolal in za kar je sposoben«. To bi bilo idealno in najbolj pošteno, če bi res ostalo na tem.

Pa ni bilo dolgo tako. Rdečkajči so podrli vse to, ker so se bi dovoljevali povsod prednost. Kar spomnimo se, koliko zaposlenih na vodilnih delovnih mestih ni imelo zahtevane šolske izobrazbe, pa koliko šolanij je še danes zaradi njih brez zaposlitve. To je bila ena izmed velikih napak, ki je že tedaj rušila delavski razred. Druga velika napaka delavskega razreda tedaj je bila nesložnost. Spomnimo se, kako še danes hitro zna delavec zatožiti sodelavca predpostavljenu, samo da s tem nekje poviša sebe in prekrije svojo napako. Nekako nočemo doumeti, da je le v složnosti moč.

Pa pogledjmo kako je danes. Pretekle napake nas močno tepejo. Tehnoloških viškov ali viškov delovne sile, kot tudi pravijo, je vedno več. Še zdaj, ko je delavec do konca ogrožen, se nočemo spomniti nekoč veljavnega gesla: »DELAVCEM TOVARNE, KMETOM KMETIJE«. Ko se bo to izvedlo, bo verjetno že zdavnaj prepozno.

To je samo bežna resnica, ki sem jo hotel spraviti na papir, če bi o teh stvareh hotel pisati bolj podrobno, bi verjetno bilo mnogo več. Za zdaj se bom poslovil, z upanjem, da se stvari glede delavske stranke uredi in da vse skupaj krene na dobro.

Zlatko Škrubej
Šmartno/Slovenj Gradec

KDOR DRUGEMU JAMO KOPLJE, SAM VANJO PADE

Dosje Ravenske »Californie« opisuje lastnik Pecci in je mnenja, da tisti, ki drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

S pričetkom adaptacije zapuščene Cvitančeve hiše (kot veste, je bil v njej samski dom, avtoličarska delavnica in prodajalna Lilet, vse skupaj pa je bilo skrajno zanemarjeno, dotrajano in zelo nevarno zaradi propadajočih dimnikov, strehe, električne napeljave in odpadkov za vse občane) sem naletel na težave in monopoliste, katere v občini Ravne na Koroškem vsi poznamo. Brez vsake bojazni, ali se bo ta objekt porušil ali zažgal sam od sebe, so se na vso silo uprli adaptaciji objekta. Čeprav sem Cvitančovo hišo kupil povsem legalno in tudi postopek za adaptacijo pričel uradno, so monopolisti s svojimi zvezami in poznanstvi več mesece poskušali preprečiti izdajo potrebnih dovoljenj za adaptacijo.

Kljub vsem težavam pa so se našli tudi razumni ljudje, ki so imeli interes za adaptacijo hiše ter tržno konkurenco v občini Ravne na Koroškem, ki je bila do takrat zelo monopolna (Lečnik, Golfurist). Z veliko volje in potrpežljivosti sem pridobil vso potrebno dokumentacijo za adaptacijo. Kasneje so bili opravljeni tudi vsi inšpekcijski pregledi, vendar so ti isti monopolisti preprečili izdajo obrtnega dovoljenja, za katerega sem izpolnjeval vse pogoje. Po petih mesecih sem obrtno dovoljenje tudi dobil in poravnal vse davke za nazaj.

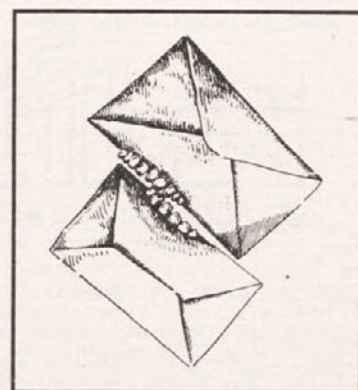
Kljub temu, da imam vsa potrebna dovoljenja, pa sosedu Lečniku Heda s svojimi lažmi in zvezami poskuša preprečiti obratovanje Cluba »California« s tem, da občasno kliče delavce Postaje milice (le ti svoje delo opravljajo pošteno in zakonito), da jo moti naš hrup, čeprav njen Biljard klub obratuje vsak dan eno uro dlje kot mi. Zelim seznaniti vse bralce, da je dovoljena meja hrupazakonsko določena, ter da smo meritve hrupa opravili dvakrat, vendar smatram, da Lečnik Heda z razlogom ni dovolila da meritve opravijo tudi pri njej, zaradi tega, ker naš hrup pri njej ne preseže niti polovice dovoljene meje. V to se je prepričala ena od številnih skupščinskih komisij, ki je na trditve Lečnika Hede, da ima spalne prostore ob kava-baru, šla tako daleč, da so odprli mejni zid in se prepričali, da

so prostori ob kava-baru neobdelani in zapuščeni. Kot veste sami, je zraven Cluba »California« še veliko sosedov v neposredni bližini, vendar se do danes še nihče ni pritožil zaradi hrupa. Tako se v skupščini na vsaki seji zapravlja čas zaradi njenih laži. Pred kratkim je za televizijo izjavila, da jaz nisem prava konkurenca, ker ne plačujem davkov isto kot ona. Zdaj pa se sprašujem, kaj jo moti sedaj, plačujem dvakrat več kot ona. Ali je to sedaj prava konkurenca?

Na raznih sestankih pa se sedaj govorijo tudi razne neresnice o adaptaciji mojega objekta, na žalost pa temu nasedajo tudi nekateri skupščinski može in novinarji, namesto da bi dragocen čas posvetili propadajočemu Osjandrovemu gradu na Javorniku, ki vpricho vseh nas dan za dnem propada. Prepričan sem, da je bilo zanj veliko interesentov, vendar so se zaradi podobnih problemov, kot sem jih imel in jih imam jaz, ustrašili nepotrebnih težav.

Medtem pa samo Lečnikova hiša vsako leto zraste za en prizidek, tudi Golfurista se drži črn dosje glede gradnje Lipe, razprodaje družbene lastnine in tako dalje. Zaradi takšne politike pa se naša občina in cela Koroška ne odpirata v Evropo. In dokler bodo takšni ljudje kritizirali ali zahtevali pravičnost, ter kopali jamo ravenski »Californiji«, se je za bati, da bodo vanjo padli sami. Njihov obstanek je namreč samo še vprašanje časa, kajti tržna in človeška konkurenca sta naredili svoje.

Bliža se obletnica poslovanja Centra »California« in v tem času so uspehi in pohvale preslegli pričakovanja. V začetku je Club »California« združeval 90 članov Cluba, dan za dnem pa je ta številka rasla, tako da danes združuje preko 2400 članov iz Koroške, Štajerske in Avstrije. Ob prireditvah, ki jih v Clubu »California« ni manjkalo, je bila tudi Video noč, za katero je konkuriralo več kot 160 klubov iz cele Jugoslavije, vendar je posebna komisija slovenske in hrvaške televizije naš Club izbrala za najboljšega in najbolj primerne zaradi naših uspehov, ter zaradi tega, ker v

Clubu »California« od začetka poslovanja ni bilo nobenih izgredov, pretefov in tako dalje, saj za red in mir poskrbijo člani Cluba sami.

Tudi humanitarno in sponzorsko je Club »California« med vodilnimi na Koroškem, kajti dan za dnem prispeva denarna sredstva in tudi delovno pomoč pri raznih organizacijah. Tako je bilo tudi na nepozabni Odbojkaški noči, ko so vsi delavci Cluba »California« pomagali, da je prireditev potekala več kot uspešno. Takrat je bil Odbojkaški klub v velikih finančnih težavah in s pridobljenimi sredstvi je lahko nadaljeval tekmovanja in dosegel vrhunske uspehe.

Club »California« je tudi tržno naravnano, saj so cene zelo primerne, vendar so kljub nizkim cenam na davčni upravi zadovoljni z našim poslovanjem. Priporočam svojim omenjenim konkurentom, da se bolj posvetijo delu in da se prilagodijo času in tržnemu gospodarstvu, kajti časi izkoriščanja gostov so minili. Vzvezi z adaptacijo mojega objekta pa naj najprej pometejo pred svojim pragom, potem pa naj čistijo svojega.

V bližnji prihodnosti želim dokončati celoten objekt, s tem, da bom uredil še vrsto poslovnih prostorov z različnimi dejavnostmi in zaposliti še dodatnih 15 do 20 delavcev. V Centru »California« trenutno dela 11 ljudi, v današnji gospodarski krizi pa je vsako novo delovno mesto več kot dobrodošlo.

Naj še na koncu poudarim, da sem zmeraj pripravljen na realen dialog, ni pa res, da se smejim občinskim ljudem in da ne upoštevam pravil igre. Res pa je, da po enem letu obratovanja ne bom zapravljal časa za razne komisije, ki se posebej za moj objekt ustanovljajo vsak mesec brez kakršnih koli zakonitih podlag. Priporočam jim, da prenehajo izgubljati čas, ker nočem sodelovati pri teh enoličnih in stokrat pregretih stvareh.

Pecci Sherafedin
Club »California«

ČETRTEK? 21. 3.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. Gost: Veter. 13.30 Obvestila I. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 18.00 Oddaja za mlade. Yu rock vibrator itd. 19.00 Obvestila II. 20.00 Povedano po nemško. 20.15 Nasvidenje in Sky Radio.

PETEK, 22. 3.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. Novosti iz diskoteke Jolly. 13.30 Obvestila. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Nasvidenje.

SOBOTA, 23. 3.: 9.00 Pozdrav. 9.15 Horoskop. 9.30 Obvestila I. 10.00 Kupujte z nami. 10.15 Športni kaži-pot. 10.30 Koroški razgledi. 10.45 Kultura vabi. 11.00 Marjanca. 12.30 Čestitke in pozdravi. 13.30 Obvestila II. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 18.00 Lojtrca 7 naj, naj. 19.00 Obvestila III. 20.00 do 24.00 Nočni klub Koroškega radia: Gost Dušan Uršič. 00.00 Nasvidenje in Sky Radio.

NEDELJA, 24. 3.: 9.00 Pozdrav. 9.15 Horoskop. 9.30 Obvestila I. 9.45 Rezervirano za kmetijstvo. 10.00 Koroška kronika. 10.15 Pismo iz zamejstva. 10.30 Vesti. 10.45 Kultura vabi. 11.00 Nasvidenje. 12.30 Čestitke in pozdravi. 13.30 Obvestila II. 15.00 Nasvidenje.

PONEDELJEK, 25. 3.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin: Vi izbirate. 13.30 Obvestila. 13.40 Hit tedna. 14.30 Koroški razgledi. 14.40 Športni pregled. 15.00 Nasvidenje.

TOREK, 26. 3.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin: Zaplešite z nami. 13.30 Obvestila I. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 17.00 Potopiš dobiš. 18.00 Lojtrca 7 naj, naj. 19.00 Obvestila II. 20.00 Povedano po nemško. 20.15 Nasvidenje in Sky Radio.

SREDA, 27. 3.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. Gost: Izza vogala. 13.30 Obvestila. 13.45 Minute za Večer. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Nasvidenje.

priredivte

Četrtek, 21. marca:

Območno srečanje lutkovnih skupin Slovenije v Gornji Radgoni. Udeležila se ga bo **lutkovna skupina KUD Prežihov Voranc** z lutkovno igrico ČAROVNIŠKA IZKUŠNJA.

Program in rasporeditev občinskega srečanja gledaliških skupin v petek, 22. marca 1991, v občini Slovenj Gradec:

Ob 8. uri v Kulturnem domu Slovenj Gradec; Mladinska gledališka skupina KUD Mislinja, Zarko PETAN – **OBTŌZENI VOLK**. Režija Peter TOVŠAK. Predstava traja 1 uro.

Ob 9.30 uri v Kulturnem domu Stari trg; Odrasla gledališka skupina KUD Podgorje, Brecht-MALOMES-ČANŠKA SVATBA. Režija Marica UMEK. Predstava traja 1 uro.

Ob 11. uri v Kulturnem domu Slovenj Gradec; Mladinska gledališka skupina srednje šole E. Kardelja, izbor iz pesniških besedil OTROCI SO NAJBOLJŠE IGRAČE (priredba Karla ZAJC-BERZELAK). Predstava traja 1 uro.

Ob 13. uri v Kulturnem domu Stari trg; Odrasla gledališka skupina KUD Splošna bolnišnica Slovenj Gradec, Noel Coward – **LJUBEZENSKA KOMEDIJA**. Režija Miloslav MIČOVIČ. Predstava traja 1 uro in 30 minut.

Ob 15. uri v Kulturnem domu Slovenj Gradec; Odrasla gledališka skupina KUD Mislinja, F.S. Finžgar – **VERIGA**. Režija Peter TOVŠAK. Predstava traja 1 uro in 20 minut.

Ob 17. uri v Kulturnem domu Slovenj Gradec; Mladinska gledališka skupina srednje šole E. Kardelja, Ulrich Plenzdorf – **ZID ALI NOVO TRPLJENJE MLADEGA W.** (priredba Karla ZAJC-BERZELAK).

Po zadnji predstavi pa bo razgovor o ogledanih predstavah z ustvarjalci predstav v sejni sobi Kulturnega doma Slovenj Gradec.

Sobota, 23. marca ob 19. uri:

Sklepna prireditev 24. pevskega srečanja »OD PLJBERKA DO TRABERKA« v športni dvorani pri OŠ Prežihovega Voranca na Ravnah.

dežurstva

DEŽURNI ZDRAVNIKI

Ravne na Koroškem (tel. 21-211): za oba dežurna okoliša (Ravne – Prevalje in Mežica – Črna) je dežurstvo urejeno ponoči, ob koncu tedna pa od sobote, od 13. ure, do ponedeljka, do 6. ure.

Slovenj Gradec (tel. 41-031, int. 417): dežurstvo je urejeno vsak dan ponoči, ob koncu tedna pa od sobote, od 14.30, do ponedeljka, do 7. ure.

Dravograd (tel.: 83-351): ves teden je dežurna **dr. Mira Skralovnik**.

Radlje ob Dravi (tel.: 71-121): od sobote od 14. ure, do nedelje do 7. ure je dežuren **dr. Andrej Horvat**, od nedelje od 7. ure do ponedeljka do 7. ure pa **dr. Anton Petar**.

ZOBOZDRAVSTVENA ORDINACIJA

Za Ravne na Koroškem, Dravograd in Radlje ob Dravi je organizirano zobozdravstveno dežurstvo ob nedeljah in praznikih v Zdravstvenem domu Dravograd.

V nedeljo je od 7. do 12. ure dežuren **dr. Milorad Joksimović**. Tel. 83-351.

V Slovenj Gradcu je dežurstvo urejeno ob nedeljah in praznikih od 8. do 10. ure. Tel. 41-031.

VETERINARSKÉ POSTAJE

Telefonske številke veterinarskih postaj (informacije o dežurnih veterinarjih so stalne):
Dravograd: **85-079**, Radlje ob Dravi: **71-167**, Slovenj Gradec: **41-187**, Prevalje: **31-340**.

LEKARNE

Ravne na Koroškem (tel. 22-292): ob delavnikih je lekarna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. in od 18. do 20. ure.

Slovenj Gradec (tel. 41-112): ob delavnikih je lekarna dežurna od 19.30 do 21.30, ob nedeljah in praznikih pa od 8.30 do 11. in od 16. ure do 21.30.

Radlje ob Dravi (tel. 71-115): ob delavnikih je lekarna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. in od 18. do 22. ure.

BENCINSKE ČRPALKE

To nedeljo delajo bencinske črpalke Petrola na **Ravnah na Koroškem, Slovenj Gradcu – Celjska 23** in na **Muti** od 7. do 19. ure, v **Dravogradu** pa od 7. do 20. ure. Črpalka v Radljah ob Dravi je zaprta.

mali oglasi

PRODAM osebni avto YUGO 55 GVL, letnik 1989, registriran do maja 1991, višnjevo rdeče barve. Informacije po telefonu: 0602 83-315 – popoldne.

PRODAM GOLF, letnik 1977, ohranjen, vzdrževan, garažiran. Štajmec, Mariborska 39, Dravograd, telefon: 0602 84-669.

PRODAM video kamero HITACHI VHS c, stara 10 mesecev in videorekorder SHARP, star eno leto. Štajmec...

PRODAM industrijski šivalni stroj SINGER, star 1 leto. Štajmec...

PRODAM večnamensko dvigalo »KIWA« original ZRN. Naslov: Janez Praprotnik, Breg 22, Mežica.

PRODAM 28 m2 komfortno garsonjero z ložo v Slovenj Gradcu. Štefka Krautberger, Bevkova 1, Maribor.

V ŽERJAVU prodam zidano garažo. Cena po dogovoru. Tel.: (0602) 21-191.

GOSPODINJE-VRTIČKARJI! Prodajamo pasti za voluharje. Samo 39,00 din in poština. Poštni predal št. 99, Slovenj Gradec.

DELO na domu – pakiranje. Kratak življenjepis in 25,00 din za gradivo. Informacije pošljite na naslov: Marijan Ivankovič, Prešernova 38, 63380 Slovenj Gradec.

Prispevki, objave in oglasi, ki jih bo uredništvo prejelo do petka, bodo objavljeni v naslednji številki.

Male oglase sprejemamo na sedežu uredništva Ravne na Koroškem, Čečovje 5, v Koroški tiskarni v Slovenj Gradcu, Glavni trg 12 in v Grafiki Prevalje.

grafično podjetje

grafika p.o.

PREVALJE

TRG 24, 62391 PREVALJE

tel.: 0602 31-077, fax: 31-071

S SVOJIMI USLUGAMI
SE PRIPOROČAMO

Naročilnica

Do preklica naročam tednik PREPIH

Ime in priimek _____

Kraj in poštna št. _____

Naslov _____

Podpis _____

Naročilnico pošljite na naslov: Uredništvi Prepiha, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovje 5. Naročnino bomo obračunavali dvomesečno vnaprej.

KOROSKI ŠPORT

ALPSKO SMUČANJE

»Puška četrta v Kanadi

Po dobrem nastopu **Katjuše Pušnik** v veleslalomu za svetovni pokal v Kanadskem Lake Louisi, se je naša reprezentantka izkazala tudi naslednji dan, na tekmi slaloma. Skupaj s Francozinjo Chauvet je Katjuša osvojila 4. mesto in premagala številne odlične tekmovalke. Predzadnji ženski slalom sezone je dobila Vreni Schneider iz Švice.

ROKOMET

Moslavina – Slovenj Gradec 20:18 (9:9)

Tudi s tretjega letošnjega gostovanja so se rokometiški Slovenj Gradca vrnili praznih rok. V Kutini so tesno z 20:18 izgubili tekmo 19. kola II. zvezne lige proti Moslavini, ki je srečanje dobila šele v zadnjih minutah igre. Za Slovenjgradčane so največ zadetkov dosegli: **Kontrec 5, Kleč 4, B. Dobršek** in **Strigl** pa 3. V naslednjem kolu bodo Slovenjgradčani gostili vodilno ekipo II. zvezne lige Pivovarno Laško (Celje). Tekma bo v soboto, 23. marca.

ODBOJKA

Poraz Fužinarja na Reki

Ravenski odbojkarji so doživeli peti poraz na gostovanju v drugem delu prvenstva II. zvezne lige. Na Reki so po dvehurnem boju izgubili z domačo ekipo Rijeko GRO Primorje s 3:1. Kar v dveh nizih so Fužinarjevi igralci napravili lepo priložnost za zmago. V prvem nizu so povedli kar s 14:10, toda ob koncu so z nezbrano igro dovolili gostiteljem, da dobijo

niz s 16:14, v tretjem nizu pa visokega vodstva 10:5 niso znali obdržati. V naslednjem kolu so odbojkarji Fužinarja prosti.

Od drugih koroških ekip, ki igrajo v republiških ligah, omenimo preseñnetljivo **zmago odbojkaric Mislinje** nad vodilnim Koproim Cimosom ter pričakovan uspeh igralcev Fužinarja.

REZULTATI – 17. kolo, rep. liga – **moški**: Mislinja – Emona Commerce 1:3, Tehnomobil mladi – Mežica 3:0, **ženske**: Mislinja – Koper Cimos 3:1, Fužinar – Pionir 3:0 in Ljubno – Mežica 3:0. Igralke Partizana Prevalje so v tekmi II. rep. lige zmagale v Rušah s 3:0.

KEGLJANJE

Koroške ekipe uspešne

Končano je prvenstvo v republiških kegljaških ligah. V tekmah zadnjega kola enotne rep. lige so na Ravnah **kegljavke Fužinarja** premagale **Korotan** z rezultatom 2455:2359. Za domačo vrsto sta največ kegljev podrla Gostenčnikova in Ciglerjeva, po 420, pri Prevaljčankah pa je bila najboljša Sabljarijeva s 430 keglji. Prvo mesto v ligi so osvojile kegljavke Konstruktorja, Fužinar je 3., Korotan pa 8.

V zadnjem kolu II. rep. lige je **moška ekipa Fužinarja** zmagala v Radencih s 5282:5027 keglji in osvojila 2. mesto v ligi. Prva je ekipa Rudarja iz Trbovelj. **Slovenjgradčanke** so osvojile 1. mesto v II. rep. ligi in bodo v naslednji sezoni nastopale v enotni slovenski ligi.

DRUGE VESTI

– Na državnem kadetskem prvenstvu v plavanju v Ljubljani sta se od mladih Fužinarjevih plavalcev najbolje uvrstila: **Miha Hribernik** na 6. in **Peter** na 7. mesto v hrbtnem slogu ter **Peter**

Naglič na 9. mesto v disciplini 400 m mešanjo.

– **V Topli pri Črni** je bil zadnji slalom v tej sezoni za pionirsko prvenstvo vzhodne regije. Po kategorijah so zmagali: Brumnova in Bergočeva ter Drakšič (vsi Branik) in De Costa iz Velenja. Od naših je bil **Simon Solero** iz Fužinarja drugi med mlajšimi pionirji, **Evgen Veselko** pa tretji med starejšimi pionirji.

– **Na Golteh** so se pomerili cicibanji za naslove prvakov vzhodne regije. Med fanti je zmagal Aleš Gorza iz Črne, Nejc Pušnik (Črna) je bil 4.

– V 1. spomladanskem kolu območne slovenske lige so **nogometiški Partizana** iz Slovenj Gradca igrali neodločeno 0:0 z Bočem v Poljčanah, **Ojstrica** je izgubila v Slov. Konjicah proti Dravinji s 4:1.

– V zadnjem kolu rep. lige so **namiznoteniški igralci Fužinarja** doma premagali Gorico s 7:2.

KAM OB KONCU TEDNA

ROKOMET V SLOVENJ GRADCU: V soboto, 23. marca, bo v športni dvorani slovenski drugoligaški derbi med rokometiški Slovenj Gradca in Pivovarne Laško Celje. Tekma bo ob 19. uri.

NOGOMET NA PREVALJAH IN V DRAVOGRADU: V nedeljo, 24. marca, ob 15. uri bosta tekmi **OCL: na Prevaljah** Partizan (SG) – Središče in **v Dravogradu** Ojstrica – Kovinar Maribor.

ODBOJKA V MEŽICI IN NA PREVALJAH: V Mežici se bosta **v soboto, 23. marca**, ob 16. in 18. uri srečali ženski in moški ekipi Mežice in Topolšice v okviru enotne rep. lige. **Na Prevaljah** bo ob 17. uri tekma med igralkami Partizana in Branika III.

Ivo Mlakar

ZLATI DUŠAN KLEMEN

Dušan Klemen iz Vuzenice, ki se že 20 let ukvarja z lokostrelstvom, se je vrnil z državnega dvoranskega lokostrelskega prvenstva v Kranjski gori z zlato medaljo. Na razdaljah 28 in 25 metrov, v disciplini compound se je znova izkazal kot najboljši Jugoslovan.

Dobra dva meseca nazaj je Dušan tudi pokazal, kaj vse zmore in uspešno zaključil zimsko sezono. V dvoranskem streljanju je v Postojni na 18 metrov postavil nov državni rekord – od 600 krogov je zadel kar 590 krogov.

Ko sem Dušana pred nedavnim obiskala, sva se pogovarjala o njegovih začetkih in o tem, kako pravzaprav živi svoje življenje z lokom in puščicami. In če menite, da bo branje zanimivo za vas, potem vas vabim na klepe z Dušanom, ki je državni prvak v kategoriji lokostrelstva compound – v arrowhead in dvorani na 25 m. Je član državne reprezentance, 2. septembra lani pa se je prvič udeležil svetovnega prvenstva v Leonu na Norveškem.

Dušan, kako si sploh prišel do tega športa?

»Danes pravim, da si življenja brez lokostrelstva sploh ne morem več predstavljati. Najbrž bom tudi umrl za to ljubezen. Streljam že dvajseto leto in težko govorim o svojih občutkih. Že kot deček, seveda nismo imeli toliko igrač, sem delal loke in puščice, doma pa smo po domačih hribih imeli pravo vojsko. Ne morem vam povedati, kako smo streljali z loki, danes pa tega skorajda ne vidiš več.

Od 1972. leta, ko so me za lokostrelstvo navdušili taborniki z Mute: Ivan Draušbaher, Emil Dobnik in Ludvik Jerčič, sem se veliko naučil in ker sem od takrat živel z lokom, sem danes takšen kot sem – z državnim rekordom, pa brez denarja, da bi si lahko privoščil svetovno prvenstvo na Finskem prihodnje leto. Zanimivo je videti pri konkurentih iz drugih republik, ki vendarle ne dosegajo dobrih rezultatov, da jih sponzorirajo velike firme in zanje obisk prvenstev ne predstavlja nobenih težav, mi, ki se

ponašamo z rezultati, pa nimamo denarja. Res žalostno!«

Je lokostrelstvo drag šport?

»Ja, drag je, ravno zato je malo tistih, ki vztrajajo in se aktivno z njim ukvarjajo več let. V svetu dobiva lokostrelstvo vse večjo veljavo, postaja množičen šport, vse več klubov je tudi v Sloveniji. Disciplina compound pa postaja svetovni hit in najbrž bo tudi olimpijska disciplina – to bi bil zadetek v polno Fite, zveze, ki združuje lokostrelce.«

Kako je bilo na državnem prvenstvu v Kranjski gori?

»Z rezultatom sem zelo zadovoljen, vendar vem, da sem sposoben še kaj več. V Kranjski gori je bila živčna tekma, za vsako ceno sem želel zmagati, še zlasti, ker sem hotel premagati Pančeva iz Beograda. Sitar je za en krog zgrešil tretje mesto. Tudi med nami je politika, rivalstvo med republiški predstavniki.«

Kaj te čaka naprej?

»Sedaj imamo trojno prvenstvo Alpe–Jadran, kar bo kvalifikacija za svetovne igre v Leonu v Franciji nekje avgusta. Tekmoval bom v arrowheadu (poljsko-lovski disciplini). Tudi če ne bomo dobili denarja, se bomo tega tekmovanja udeležili, pač z lastnim financiranjem. Nekako sem se že navadil na to.

Zelo rad bi, ker sem pač državni prvak in imam vse možnosti, odšel prihodnje leto na Finsko, kjer bo svetovno prvenstvo. Upam, da bomo do takrat le nabrali kaj denarja in se bo morda s tem pokazala šansa tudi za nas. Udeležba na svetovnem prvenstvu in morebitni uspeh pa je največ o čemer lahko sanjam!«

Kdo ve, morda pa bodo za »zlatega« Dušana, lokostrelca iz Vuzenice, le prišli zlati časi – držimo pesti.

(I.F.)

Dušan na enem od treningov v naravi

KAM

ZAKAJ PA NE V AVSTRIJO?

Hudo se lomijo kopja ob okrožnici Gospodarske zbornice Slovenije, ki priporoča obmejnimi enotam Zavoda za zaposlovanje Slovenije, da seznanijo učence osmih razredov z možnostmi, ki jih nudi avstrijska Koroška. Nekateri govorijo kar o potujočem avtorju, o mačehovskem odnosu, ki da ga ima prestolnica do nas, slišali smo že celo mnenje, da nas kar tako pošiljajo iz domovine.

SLOVENEK OSTANEŠ TUDI V AVSTRIJI

Take trditve postajajo posebej zanimive, ko se s ponudbo Avstrijcev podrobneje seznanimo. Gre namreč na eni strani za zavajanje, saj je na voljo samo 25 prostih učnih mest in še to samo v poklicih, ki so sicer tudi pri nas deficitarni. Poleg tega pa primerjamo možnosti za zaposlitev bodočih zidarjev, mehanikov in nekaj drugih poklicev kaže, da bodo imeli tisti, ki bodo morda šli na šolanje v Avstrijo, zaposlitev zagotovljeno, pri nas pa...

Gre tudi za to, da bomo v Evropo šli tudi skozi migracijo. Ta s skokom do Celovca ni prav nič tako boleča, kot pa se nam obeta s scenarijem, ki ga lahko vidimo v bivši Vzhodni Nemčiji, v podobi milijonov nezaposlenih na cesti. Sicer pa... tudi v Avstrijo bodo lahko šli v šolo (pa ne že spet?) samo premožnejši. Nagrade v prvem letniku namreč še ne zadoščajo za preživetje, šele v tretjem (11.000 šilingov) pa so dovolj visoke, da se lahko z njimi (pri nas) razmeroma dobro živi. Ne smemo pozabiti, da je bivanje v Celovcu, v dijaškem domu, vse prej kot zastoj.

SPRENEVEDANJE

Licemerstvo, ki smo ga pokazali z odzivom na možnost, ki jo redkim izbrancem ponujajo Avstrijci, pa je pokazalo še na eno drugo, dosti bolj pomembno razsežnost; ustrezno zamolčano, zato pa toliko bolj kruto. **Mlade generacije v suvereni Sloveniji ostajajo brez možnosti za zaposlovanje, celo več, socialno razlikovanje se je že začelo v svoji najbolj ostri obliki – pri neenakih pogojih za šolanje, neodvisno od nadarjenosti ali že osvojenega znanja. Gre za to, da so otroci revnejših slojev že vnaprej obsojeni, da bodo revni ostali, izobraževanje pa postaja privilegij premožnih.** Da smo v preteklih letih eni ostali, drugi pa postali bogatejši od drugih, pa tako nima smisla ne sebi ne drugim več tajiti. Razlika je morda le v tem, da so bile možnosti otrok doslej bolj izenačene.

Na Koroškem je že nekaj časa tako, da lahko približno 80 % otrok, ki končajo osnovno šolanje, nadaljuje šolanje doma. Sem seveda štejejo, da vožnja iz Črne v Sloveni Gradec ni kaj drugega kot del vsakdanjika, prav tako pa ne iz Mislinske na Ravne. Namerno smo zapisali »lahko«, saj podrobnejša razčlenitev posledic tega »lahko« pokaže, da gre pravzaprav za slab razmislek. **Udobje šolanja doma namreč prinaša po zaključku vedno manj možnosti za zaposlitev, nadaljevanje na kateri višjih šol pa za mnoge že nepremagljivo premožnostno pregrado.** In s čim utemeljujemo te naše smeletve?

SE BO USTAVILO PRI 10.000?

Na delo čaka ta trenutek v štirih občinah, ki jih štejejo v koroško krajino, nekaj več kot 1800 delavcev. **Že zdaj jih je več kot 400 takih, ki čakajo na svojo prvo zaposlitev, čakajočih na delo, čeprav so formalno še zaposleni, pa je tudi že okoli 2000. V veliki večini podjetij odkritje govori o vsaj 20 odstotni prezaoplenosti, in če seštejemo vse te »viške«, pridemo do grozljive številke, zaokrožene na 10.000.** Če vemo, da nas je zaposlenih danes še okoli 28.000, je jasno, da se nam ne obeta nič dobrega, še posebej pa bo trda predla mladim, iz šol prihajajočim generacijam.

Nikakor nečemo trditi, da so pričujoča gibanja kakorkoli vezana na nove čase, ali celo novo oblast. Vsaj ne vzročno. Že teh nekaj podatkov, ki vam jih bomo nanizali, kaže na trend, ki je krizo že nekaj časa napovedoval. Vendar to še ne pomeni, da bi se morali zaradi napak v preteklosti vdati v usodo – brezperspektivnost množice mladih.

ŠTIPENDIJ SKORAJDA NI VEČ

Kar dober pokazatelj, koliko je družba (gospodarstvo in nadstavba) v resnici zainteresirana za generacije, ki prihajajo, je število tki. kadrovske štipendij. Pa poglejmo, kako se je njihovo število gibalo v zadnjih petih letih:

šolsko leto	štipendij
1986/87	1234
1987/88	1306
1988/89	1172
1989/90	779
1990/91	515
1991/92	200 (morda)

Podatki veljajo za Koroško in pravzaprav ne rabijo nobenega komentarja. Če pa jim dodamo še dejstvo, da mnogi, ki so s pomočjo teh štipendij šolanje zaključili, potem niso dobili zaposlitve, nekateri pa niti možnosti, da bi opravili pripravništvo, je mera polna. Film se vrti vse hitreje in kaže, da ni vzvoda, ki bi ga upočasnili.

ŠTUDENT NAJ BO – A S ČIM

Že davnega leta 1986 je 15 % učencev, ki so jih vprašali, zakaj se odločajo za določeno šolo, odgovorilo, da zaradi bližine šole. Takega podatka za letos sicer ni, vseeno pa smo prepričani, da bi bil odstotek istih odgovorov tokrat bistveno višji. **Zožene materialne možnosti koroških družin pač ne dovoljujejo več niti enega, kaj šele dveh otrok, ki bi se šolala v Celju, Mariboru ali Ljubljani. To so tudi najbližja mesta, kamor jih**

lahko ob mreži šol, ki je, tudi pošljemo.

ŠE KAR KOVINARJI...

Ob vsem, kar smo našli, je skoraj pogubna statistika, ki ugotavlja, da se je na prvo mesto po namerah osmošolcev spet uvrstila smer kovinarstva. Na drugem mestu je gimnazija, na tretjem mestu poklic ekonomskega tehnika in že na četrtem smer – tekstilni konfektor. Če primerjamo namere s strukturo brezposelnih, lahko ugotovimo, da imajo največ možnosti gimnazijci in tekstilni konfektorji. Drugi zato, ker so to edina delovna mesta, ki so bila v zadnjem času na Koroškem sploh še iskana, prvi pa zato, ker bo takrat, ko bodo končali šolanje (na višji ali visoki šoli), krize menda ja že enkrat konec. **In ostali (ker nimajo možnosti najti ustrezno šolo blizu doma), se odločajo za zaenkrat materialno najmanjše breme, tvegajo pa brezposelnost po končanem šolanju.**

Kot nam je povedal strokovni delavec za poklicno usmerjanje na Zavodu za zaposlovanje v Dravogradu, dogovarjanja in usklajevanja med različnimi dejavniki in s tem interesi ni več in prepričani smo, da marsikaka stiska izhaja tudi iz tega.

ODGOVORNOST ZA POTOP TUDI DANES

Zakaj tokrat v PREPIHU udarna tema o generacijah, ki prihajajo? Zato, da bi spomnili tudi na probleme jutrišnjega dne, ki nastajajo da-

Z MLADIMI

GENERACIJAMI?